

«Αρχές διεξαγωγής Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης (Ε.Δ.Ε) - Ανακριτικές Τεχνικές – Τεχνικές Εκμείευσης Πληροφοριών»

ΑΘΗΝΑ 2020

**ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΚΣΤ΄ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΒΩΛΟΣ»

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ : ΧΑΡΙΤΟΥ ΣΤΕΛΛΑ

Σκοπός της Ε.Δ.Ε και κάθε ανακριτικής διαδικασίας

-συλλογή στοιχείων για τη διαπίστωση της τέλεσης πειθαρχικού παραπτώματος (ή και ποινικού)

-προσδιορισμό προσώπων που τυχόν ευθύνονται

-διερεύνηση των συνθηκών τέλεσης του πειθαρχικού παραπτώματος.

Πιο συγκεκριμένα:

-βάσει ορισμένης τυπικής διαδικασίας

-πλήρης και λεπτομερής εξακρίβωση και αξιολόγηση των πραγματικών περιστατικών, που συνδέονται με την τέλεση ορισμένου πειθαρχικού παραπτώματος,

-συνθήκες υπό τις οποίες έχει διαπραχθεί,

-τον βαθμό ενοχής του εγκαλούμενου υπαλλήλου και των λοιπών υποκειμενικών και αντικειμενικών στοιχείων της συγκεκριμένης υποθέσεως

-Η Ε.Δ.Ε ΔΕΝ συνιστά έναρξη πειθαρχικής δίωξης

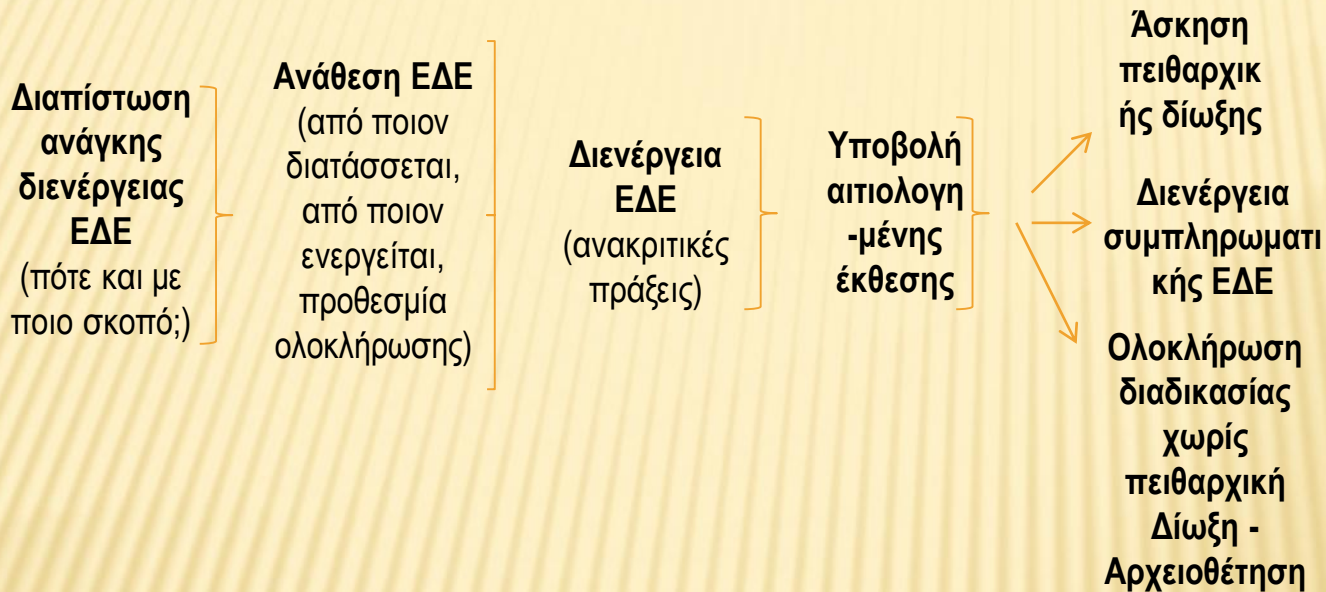
Η ένορκη διοικητική εξέταση δεν συνιστά έναρξη πειθαρχικής δίωξης και δεν διακόπτει την παραγραφή του υπό εξέταση Πειθαρχικού παραπτώματος.

Με το δεδομένο αυτό δεν είναι δυνατόν στον υπάλληλο, κατά του οποίου συγκεντρώνονται υπόνοιες ή ενδείξεις για τη διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος, να αποδοθεί κατά το στάδιο της διενέργειας ΕΔΕ ο χαρακτηρισμός του κατηγορούμενου.

Επισημαίνεται δε ότι μέχρι την ολοκλήρωση της πειθαρχικής διαδικασίας που ενδεχομένως θα κινηθεί μετά την διενέργεια της ΕΔΕ και την επιβολή πειθαρχικής ποινής ισχύει το τεκμήριο της αθωότητας του υπαλλήλου κατ' ανάλογη εφαρμογή του αντίστοιχου θεμελιώδους κανόνα του ποινικού δικαίου (ΝΣΚ 271/2001).

Ένορκη διοικητική εξέταση (ΕΔΕ) δύναται να διαταχθεί και κατόπιν διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης σε περίπτωση που αυτός που ενεργεί την προκαταρκτική εξέταση κρίνει ότι το υπό εξέταση πειθαρχικό παράπτωμα χρειάζεται περαιτέρω διερεύνηση.

ΕΝΟΡΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ (Ε.Δ.Ε.)

•Πότε διενεργείται Ε.Δ.Ε. και ποιος ο σκοπός αυτής;

Ένορκη διοικητική εξέταση (Ε.Δ.Ε.) ενεργείται κάθε φορά που η υπηρεσία έχει

α) σοβαρές υπόνοιες, δηλ. πληροφορίες αξιόλογες και σημαντικές ή

β) σαφείς ενδείξεις, δηλ. σοβαρές ενδείξεις που είναι καταρχήν πειστικές, για τη διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος

Καθήκοντα γραμματέα εκτελεί υπάλληλος, ο οποίος ορίζεται από τον ενεργούντα την ΕΔΕ

Ε.Δ.Ε.

- × Περατώνεται εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία που κοινοποιήθηκε στον υπάλληλο η απόφαση ανάθεσης διεξαγωγής της. Ο υπάλληλος, ο οποίος διεξάγει την ένορκη διοικητική εξέταση, μπορεί να ζητήσει, με πλήρως αιτιολογημένη αίτηση του, παράταση της προθεσμίας αυτής έως ένα μήνα.**
- × Αν ο υπάλληλος, στον οποίο αποδίδεται η διάπραξη του πειθαρχικού παραπτώματος, είναι προϊστάμενος οργανικής μονάδας οποιουδήποτε επιπέδου, η εντολή για διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης ανατίθεται σε προϊστάμενο τουλάχιστον ίδιου επιπέδου οργανικής μονάδας**

Ένορκη Διοικητική Εξέταση

Αιτιολογημένη
έκθεση στον
προϊστάμενο

Υπόνοιες ή
σαφείς ενδείξεις

Μυστική

Μπορεί να επεκταθεί
και σε άλλα
παραπτώματα

Υποχρεωτική κλήση
διωκόμενου –
εξέταση ανωμοτί

✓ Χορήγηση αντιγράφων
μαρτυρικών καταθέσεων
μετά το τέλος της ΕΔΕ
✓ Χορήγηση στοιχείων σε
τρίτους **απαγορεύεται
όσο είναι σε εξέλιξη
η ΕΔΕ,**
επιτρέπεται μετά την
ολοκλήρωση
εφόσον δεν ασκήθηκε
πειθαρχική δίωξη

Όσον αφορά το ζήτημα της πρόσβασης στα στοιχεία της ΕΔΕ, σύμφωνα με τη γνωμοδότηση 501/2007 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, καθώς και άλλες γνωμοδοτήσεις που έχουν εκδοθεί από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για το ίδιο ζήτημα (451/2012, 454/2012, 457/2012, 458/2012), η μυστικότητα της ΕΔΕ δεν αίρεται με την υποβολή της πορισματικής εκθέσεως από εκείνον που τη διενεργεί, αλλά η διατήρησή της συνάπτεται με το εάν θα ασκηθεί συναφώς πειθαρχική δίωξη κατά των υπαλλήλων, στους οποίους η πορισματική έκθεση της ΕΔΕ αποδίδει τυχόν πειθαρχικές ευθύνες.

Εάν με βάση την πορισματική έκθεση της ΕΔΕ ασκηθεί πειθαρχική δίωξη, τότε ο πειθαρχικώς διωκόμενος μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση στα στοιχεία της ΕΔΕ, πριν την υποβολή της απολογίας του, όπως ρητώς προβλέπει το άρθρο 135 παρ. 3 του Υ.Κ. Κατά το ενδιάμεσο διάστημα, μεταξύ της υποβολής της έκθεσης της ΕΔΕ και της τυχόν άσκησης πειθαρχικής δίωξης, διατηρείται η μυστικότητα της ΕΔΕ, για όσο διάστημα τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα βρίσκονται στο στάδιο μελέτης των στοιχείων της ΕΔΕ και για το λόγο αυτό δεν είναι επιτρεπτή η πρόσβαση στα στοιχεία της ΕΔΕ (πρβλ. ΝΣΚ 501/2007, 221/2007, 178/2000, 610/1999). Εάν, αντιθέτως, με βάση την ως άνω έκθεση της ΕΔΕ, κριθεί από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα ότι δεν πρέπει να ασκηθεί πειθαρχική δίωξη κατά των εμπλεκόμενων δημοσίων υπαλλήλων και ο οικείος φάκελος τεθεί στο αρχείο, τότε πρόσβαση επί των στοιχείων αυτού μπορεί να αποκτήσει οποιοσδήποτε θεμελιώνει εύλογο ενδιαφέρον υπό τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς που προβλέπει το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας ή τυχόν άλλες ειδικές διατάξεις.

Δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα (3)

- **Απλό, εύλογο ενδιαφέρον:**
- ✓ Υπαρξη συγκεκριμένης, προσωπικής έννομης σχέσης του υποκειμένου με το περιεχόμενο των εγγράφων, στα οποία ζητείται πρόσβαση. Πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή και αντικειμενικό, χωρίς να είναι υποχρεωμένος ο πολίτης να θεμελιώσει έννομο συμφέρον.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ Ε.Δ.Ε.

α) **προσωπική (personal)**, που αφορά τη συμπεριφορά και τη διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος **ενός συγκεκριμένου υπαλλήλου**,

β) **ομαδικές**, αν η έρευνα αφορά τη συμπεριφορά **πολλών υπαλλήλων - στελεχών** κάποιου γραφείου ή τμήματος και που υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις ή καταγγελίες ότι ολιγώρησαν στην εκτέλεση του υπηρεσιακού καθήκοντος ή παρουσίασαν αυτή με παραλείψεις οφειλόμενων ενεργειών. Στην περίπτωση αυτή η ΕΔΕ έχει στόχο να ανακαλύψει τα λάθη, τις παραλείψεις και τα τυχόν πειθαρχικά παραπτώματα.

-Το «ελάττωμα» της τυχόν μη ανωμοτί κλήσης του υπόπτου/καθ' ου η ΕΔΕ στο πλαίσιο της Ε.Δ.Ε καλύπτεται από την ανωμοτί κλήση αυτού στο πλαίσιο της πειθαρχικής ανάκρισης

ΑΥΤΟΨΙΑ

Η αυτοψία διενεργείται αυτοπροσώπως από εκείνον που διενεργεί την ΕΔΕ με την παρουσία γραμματέα, με εξαίρεση την περίπτωση που η αυτοψία πρέπει να γίνει εκτός της έδρας του διενεργούντος την ΕΔΕ (άρθρο 129 παρ.1 και άρθρο 127 παρ.4 του Υ.Κ.).

Η αυτοψία δημόσιων εγγράφων ή εγγράφων ιδιωτικών που έχουν κατατεθεί σε δημόσια αρχή, διενεργείται στο γραφείο όπου φυλάσσονται.

Έγγραφα που κατέχονται από ιδιώτη, παραδίδονται στον διενεργούντα την ΕΔΕ και επιστρέφονται υποχρεωτικώς μετά το τέλος της πειθαρχικής διαδικασίας. Κατ' εξαίρεση η αυτοψία ιδιωτικών εγγράφων, τα οποία είναι απολύτως αναγκαία για τη διεκπεραίωση τρέχουσας υπόθεσης του κατόχου τους ή άλλου προσώπου, διενεργείται από τον διενεργούντα την ΕΔΕ στον τόπο όπου βρίσκονται. Ο διενεργών την ΕΔΕ, ύστερα από αίτηση του ιδιώτη, υποχρεούται να χορηγεί ατελώς απόδειξη παραλαβής και επίσημο αντίγραφο των εγγράφων που παραλήφθηκαν.

ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΝΕΣ

Ως πραγματογνώμονες ορίζονται από τον διενεργούντα την ΕΔΕ δημόσιοι υπάλληλοι, υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και Ο.Τ.Α., καθώς και αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος.

Οι πραγματογνώμονες, πριν από τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, ορκίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (άρθρο 194 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 39 παρ.1 του Ν.4055/2012). Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, αν ο πραγματογνώμονας δεν ορκισθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη αυτή, η πραγματογνωμοσύνη είναι άκυρη.

ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟΝ ΑΠΟΔΙΔΕΤΑΙ Η ΔΙΑΠΡΑΞΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΟΣ

Κατά την ΕΔΕ καλείται οπωσδήποτε για εξέταση ο υπάλληλος, στον οποίον αποδίδεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος. Ο διενεργών την ΕΔΕ έχει υποχρέωση να καλέσει για εξέταση τον υπάλληλο, στον οποίον αποδίδεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος, με ποινή ακυρότητας της διαδικασίας, καθώς η κλήση σε εξέταση αποτελεί ουσιώδη τύπο της διαδικασίας, η παράβαση του οποίου μπορεί ενδεχομένως να καλυφθεί στη συνέχεια της διαδικασίας με την εξέταση του διωκόμενου στο πλαίσιο της πειθαρχικής ανάκρισης ή την απολογία του, εφόσον ασκηθεί πειθαρχική δίωξη (ΣΕ 2245/1997, 2160/1971).

Ο υπάλληλος εξετάζεται ανωμοτί και μπορεί να παρίσταται μετά δικηγόρου, όχι όμως δια δικηγόρου, δηλαδή χωρίς την παρουσία του υπαλλήλου. Η μη προσέλευση του υπαλλήλου ή η άρνησή του να εξετασθεί, δεν εμποδίζει την πρόοδο της ΕΔΕ.

Ε.Δ.Ε.

- × Ο διωκόμενος δικαιούται κατά τη διάρκεια της πειθαρχικής ανάκρισης και της ένορκης διοικητικής εξέτασης και μέχρι το τέλος της εξέτασης του να ζητήσει εγγράφως την εξέταση μαρτύρων. Ο ανακριτής υποχρεούται να εξετάσει πέντε τουλάχιστον από τους προτεινόμενους μάρτυρες.
- × Κατά την πειθαρχική ανάκριση καλείται οπωσδήποτε για εξέταση ο διωκόμενος υπάλληλος. Ο υπάλληλος εξετάζεται ανωμοτί και μπορεί να παρίσταται μετά δικηγόρου. Η μη προσέλευση του διωκομένου ή η άρνηση του να εξετασθεί, δεν εμποδίζει την πρόοδο της ανάκρισης
- × Αν η ένορκη διοικητική εξέταση δεν στρεφόταν κατά συγκεκριμένου προσώπου, το ΠΣ υποχρεούται να διενεργήσει συμπληρωματική ανάκριση, προκειμένου να παρασχεθεί η δυνατότητα στον διωκόμενο να εξετασθεί ανωμοτί ή να προτείνει την εξέταση μαρτύρων

ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΕΔΕ ΣΤΗΝ ΕΔΕ

Αποτέλεσμα της ολοκλήρωσης της ΕΔΕ διά αιτιολογημένου Πορίσματος είναι ότι η εντολή για διεξαγωγή δεύτερης ΕΔΕ για τις ίδιες κατηγορίες θεωρείται ότι αντίκειται στις αρχές της χρηστής διοίκησης (Ατομ.Γνωμ.ΝΣΚ 485/02)

Στην περίπτωση όμως που συντρέχουν νεότερα στοιχεία αναφορικά με την ερευνώμενη υπόθεση, η εντολή για διεξαγωγή δεύτερης (συμπληρωματικής) ΕΔΕ δεν θεωρείται ότι προσκρούει στις αρχές της χρηστής Διοίκησης.

Δεν είναι άκυρη η Ε.Δ.Ε. από μόνο το γεγονός ότι δεν υπήρξε αποδοχή του πορίσματος με συγκεκριμένη πράξη του αρμόδιου πειθαρχικού οργάνου που την διέταξε, διότι από καμία διάταξη δεν προβλέπεται, ως στοιχείο ολοκλήρωσης και εγκυρότητας αυτής και η αποδοχή της (Γνωμ.ΝΣΚ 73/2012).

- **Υποβολή αιτιολογημένης έκθεσης**

Η ένορκη διοικητική εξέταση ολοκληρώνεται με την υποβολή αιτιολογημένης έκθεσης του υπαλλήλου που την ενεργεί. Η έκθεση αυτή υποβάλλεται, με όλα τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν, στον πειθαρχικώς προϊστάμενο, ο οποίος διέταξε τη διενέργεια της εξέτασης.

Η έκθεση αυτή που πρέπει να είναι αιτιολογημένη, με την αιτιολογία να συνιστά ουσιώδη τύπο της διαδικασίας θα πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – Παρατίθεται το ιστορικό της υπόθεσης, τυχόν προκαταρκτική εξέταση που έχει προηγηθεί, η εντολή του διατάξαντα την ΕΔΕ, καθώς και τα συνοδευτικά έγγραφα και το νομικό πλαίσιο βάσει του οποίου ερευνάται η υπόθεση.

2. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ – ΕΓΓΡΑΦΑ - Περιγράφονται οι ανακριτικές πράξεις και ενέργειες του διενεργήσαντα την ΕΔΕ (εξέταση μαρτύρων, αυτοψία, πραγματογνωμοσύνη, εξέταση του υπαλλήλου και αναφέρονται τα έγγραφα που συνοδεύουν την υπόθεση, καθώς και εκείνα τα οποία ενδεχομένως κατατέθηκαν από μάρτυρες. Επίσης, αναφέρονται και εκείνα τα οποία ενδεχομένως ο ανακριτής ζήτησε και έλαβε από διάφορες υπηρεσίες ή από ιδιώτες

3. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ – Περιλαμβάνει : **α)** Την ακριβή εκτίμηση των ληφθεισών μαρτυρικών καταθέσεων χωρίς να γίνεται αντιγραφή του περιεχομένου τους. **β)** την ακριβή εκτίμηση των εγγράφων και όλου του αποδεικτικού υλικού **γ)** το συσχετισμό όλων των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν **δ)** το σχολιασμό όλων των παραπάνω με σκοπό την εξαγωγή λογικών συμπερασμάτων και **ε)** τη διαβεβαίωση για το αν υπήρξε δόλος ή αμέλεια.

4. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΕΝΤΩΝ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΩΝ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΩΝ – Γίνεται ακριβής χαρακτηρισμός των πράξεων και παραλείψεων που συνιστούν πειθαρχικά παραπτώματα ή και των ποινικών αδικημάτων αν υπάρχουν, χωρίς να διατυπώνεται άποψη για την πιθανή ποινή που μπορεί να επιβληθεί.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ- Εκτίθενται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τις διαπιστώσεις. Η διατύπωσή τους πρέπει να είναι σαφής.

Εφόσον με την έκθεση διαπιστώνεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος από συγκεκριμένο υπάλληλο, ο πειθαρχικώς προϊστάμενος υποχρεούται να ασκήσει πειθαρχική δίωξη, ενώ σε περίπτωση που δεν προκύπτει τέτοια διαπίστωση μπορεί να θέσει την υπόθεση στο αρχείο.

Επίσης, αν από το περιεχόμενο της έκθεσης της Ε.Δ.Ε. προκύπτουν αμφιβολίες ως προς τη διάπραξη πειθαρχικών παραπτωμάτων ή και ως προς τα εμπλεκόμενα σε αυτά πρόσωπα, χωρίς όμως να αίρονται οι υπόνοιες που την προκάλεσαν, μπορεί να διαταχθεί η διενέργεια συμπληρωματικής Ε.Δ.Ε. Σε περίπτωση όμως που παρά τις όποιες αμφιβολίες προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις διάπραξης τέτοιων αδικημάτων από συγκεκριμένα πρόσωπα θα πρέπει να επιδιώκεται η περαιτέρω διερεύνηση της υπόθεσης από το αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο με τη διενέργεια πειθαρχικής ανάκρισης σύμφωνα με το άρθρο 128 του Υ.Κ. (ΝΣΚ 73/2012, 444/2012). Δεδομένου όμως ότι η Ε.Δ.Ε. ολοκληρώνεται με τη σύνταξη και υποβολή αιτιολογημένης έκθεσης η εντολή για διεξαγωγή δεύτερης Ε.Δ.Ε. για τις ίδιες κατηγορίες αντίκειται στην αρχή της χρηστής διοίκησης (ΣτΕ 1626/1999), εκτός εάν έχουν προκύψει νεότερα στοιχεία στην ερευνόμενη υπόθεση (ΝΣΚ 485/2002).

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ

- Μην υπόσχεστε απόλυτη εμπιστευτικότητα, αλλά προσπαθήστε να την διασφαλίσετε στο μέτρο του δυνατού. Μπορεί ως το τέλος να μην μπορείτε να κρατήσετε την υπόσχεσή σας για εμπιστευτικότητα, επειδή η αποκάλυψη μπορεί να είναι υποχρεωτική. Απλά, αναφέρετε στο μάρτυρα ότι θα προσπαθήσετε να μοιραστείτε με άλλα πρόσωπα πληροφορίες, όταν υπάρχει ανάγκη προς τούτο (π.χ. Εισαγγελία, ΕΛ.ΑΣ, άλλοι μάρτυρες κλπ)
- Μην αποκαλύπτετε σε μάρτυρες τί είπαν άλλοι μάρτυρες (εκτός αν εξετάζεται ο ύποπτος ή κατηγορούμενος ή προσπαθείτε να «ξεκλειδώσετε» έναν εχθρικό μάρτυρα)
- Μην συζητάτε τις σκέψεις, γνώμες, συμπεράσματα , συζητήσεις σας κλπ.
- Αποφύγετε προφορικές συμφωνίες με μάρτυρες –υπόπτους κλπ.

ΕΝ ΓΕΝΕΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΑΝΑΚΡΙΤΟΥ ΚΑΤΆ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΚΡΙΣΗΣ

- ▶ Χαλαρό κλίμα –Συζητητική διάθεση
Focus on interview questions to bring you back on track when needed.
- ▶ Δημιουργήστε άνετο κλίμα για τον εξεταζόμενο
- ▶ «Χρυσή τομή» μεταξύ άνετου κλίματος και ανάγκης επικέντρωσης στην έρευνα
- ▶ Καλός με το άτομο, αυστηρός με τα στοιχεία
- ▶ Προσοχή να μην παρεκκλίνετε του ανακριτικού στόχου – μην «πελαγοδρομήσει» η εξέταση και επιβάλλει τους ρυθμούς του ο εξεταζόμενος – κόψιμο «θράσους» κατάλληλες ερωτήσεις για επαναφορά τυχόν «εκτροχιασμού»

ΣΤΥΛ ΥΠΟΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

► Αποφύγετε «φορτισμένες» ερωτήσεις, όπως : *“Θεωρείς εαυτόν αυστηρό διευθυντή?”*

► Αποφύγετε ερωτήσεις που απαντώνται με ένα απλό «ναι» ή «όχι» .Προσπαθήστε να κάνετε τους μάρτυρες να σας «ανοιχτούν» (Ωστόσο, στο τέλος της εξέτασης, οι ερωτήσεις του «ναι» ή «όχι» μπορεί να χρησιμεύσουν για να υπογραμμιστεί κάποιο συγκεκριμένο συμπέρασμα, γεγονός).

Αποφύγετε ερωτήσεις που εμπεριέχουν κατηγορία, όπως:

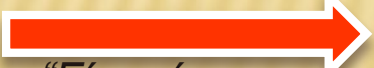
“Γιατί έκλεψες τα χρήματα από το ταμείο?”

“Μας είπαν ότι έκλεψες χρήματα από το ταμείο.”

“Βλέπουμε τελικώς ότι κλέβεις λεφτά από το ταμείο.”

► Αποφύγετε ερωτήσεις που χαρακτηρίζουν ποινικά την ερευνώμενη πράξη -χρησιμοποιήστε περιφραστικές πιο ήπιες εκφράσεις (ιδιαίτερα όταν απευθύνεστε στον ύποπτο).

Ενδεικτικά: *«Είχες κάποιο συνεργό στην υπεξαίρεση χρηματικών ποσών της διαχείρισής σου;»*

 Αντιθέτως, κάνετε δηλώσεις ως εξής:

“Είσαι ύποπτος –φέρεις ύποπτος της πρόσφατης απώλειας χρημάτων του ταμείου.”

“Εχουμε βάσιμες υπόνοιες-υποψίες ...”

ΣΤΥΛ ΥΠΟΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ (2)

➤ Αποφύγετε σύνθετες ερωτήσεις που συνδυάζουν δύο ή τρία θέματα σε μια και μόνο εκφορά, όπως : “Τι ώρα έφτασες στη δουλειά και ποιο ήταν το πρώτο πράγμα που έκανες όταν αντίκρισες το χρηματοκιβώτιο της Υπηρεσίας?”

➤ Αποφύγετε «καθοδηγητικές» ερωτήσεις που καταδεικνύουν την απάντηση που αναζητάτε, όπως : *“Δεν είναι αλήθεια ότι τα στοιχεία σου τα χορήγησε το Τμήμα Οικονομικού και συγκεκριμένα ο Χ; ”*

➤ Χρησιμοποιήστε open ended ερωτήσεις , ειδικά στην αρχή της εξέτασης. Προσπαθήστε να «ξεκλειδώσετε» το μάρτυρα. Π.χ:

“Για πες μου σχετικά ...”

“Πότε είδες...”

“Πώς προέκυψε και πληροφορήθηκες ότι...”

➤ Στην πορεία, μπορεί να παραστεί η ανάγκη προανακρίσεως ή ανακρίσεως (ΣΤΕ 2201/70) η οποία είναι ΑΤΥΠΗ, δηλ. η ανωμοτί (χωρίς όρκο) εξέταση μαρτύρων τυγχάνει έγκυρη (ΣΤΕ 1219/61, 106/85).

➤ Ο ενεργών την προανάκριση οφείλει να συντάξει **αιτιολογημένη ΕΚΘΕΣΗ** για τις περαιτέρω ενέργειές του (αν θα τη θέσει αρχείο ή θα διατάξει ΕΔΕ).

ΞΕΤΥΛΙΞΤΕ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

► Σε μια έρευνα που αφορά συγκεκριμένα γεγονότα, αναζητήστε όλα τα συμβάντα που έλαβαν χώρα εντός του κρίσιμου χρόνου, σε χρονολογική σειρά.

Αναζητήστε όλες τις αναγκαίες λεπτομέρειες, ώστε κατ' ουσίαν να «αναπαράξετε» το συμβάν.

Τι συνέβη ακριβώς?

Πότε έλαβε χώρα το γεγονός?

Πού συνέβη?

Ποιο/οί ήταν παρόντες?

Ποιος άλλος μπορεί να γνωρίζει/κατέχει χρήσιμες πληροφορίες?

Πώς συνέβη?

Ποιος είπε τι/έδωσε ποιες εντολές?

Γιατί συνέβη? Θα μπορούσε να έχει αποφευχθεί?

Υπάρχουν στοιχεία, έγγραφα, τηλεφωνικές επικοινωνίες ή άλλες ενδείξεις/αποδείξεις?

ΓΝΩΣΙΑΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ (COGNITIVE INTERVIEWING)

► Οι τεχνικές αυτές χρησιμοποιούνται για να ενισχύσουν την ανάκληση (θύμηση) γεγονότων από μάρτυρες και θύματα

1. Αναδόμηση των συνθηκών του συμβάντος. Ζητείται από το μάρτυρα να επανασυνθέσει το πώς ξεκίνησε το συμβάν και τις συνθήκες που το περιβάλλουν. Επίσης, για λεπτομέρειες αναφορικά με το περιβάλλον, τις συνθήκες φωτισμού και τις εν γένει συνθήκες της περιοχής. Επιπλέον, καλείται ο μάρτυρας να θυμηθεί τη συναισθηματική του κατάσταση κατά τη διάρκεια του συμβάντος.

2. Τονίστε στο μάρτυρα να σας αναφέρει τα πάντα και να μην αφήσει απέξω λεπτομέρειες ασχέτως πόσο επουσιώδεις μπορεί να φαίνονται.

ΓΝΩΣΙΑΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

3. Ανακαλέστε τα γεγονότα με διαφορετική σειρά. Ο μάρτυρας καλείται να περιγράψει το γεγονός από το τέλος προς την αρχή ή από κάποιο σημείο στη μέση και να περιγράψει από αυτό το σημείο, είτε προς τα πίσω είτε προς τα εμπρός.

Αυτή η τεχνική μπορεί να χρησιμοποιηθεί και προκειμένου να ελεγχθεί η αξιοπιστία (αλήθεια) των ισχυρισμών ενός υπόπτου. Αν ένα άτομο δημιουργεί μια ιστορία είναι σχεδόν αδύνατο να πει την ιστορία εκτός χρονολογικής σειράς/διαδοχής.

4. ***Αλλαγή οπτικής. Ο μάρτυρας καλείται να αλλάξει ρόλους με άλλο πρόσωπο στο περιστατικό και να σκεφτεί τι μπορεί να έχει δει εκείνο το πρόσωπο. Καλείται επίσης να περιγράψει το περιστατικό ως να το παρατηρούσε από διαφορετική μεριά. (Wicklander & Zulawski, 1993).***

ΚΑΝΤΕ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ)

- ▶ Επαναδιατυπώστε περιοδικώς τι έχει πει ο μάρτυρας
- ▶ Ξεκαθαρίστε ότι έχετε ακούσει ορθώς τα λεγόμενά του
- ▶ Διαβεβαιώστε τον ότι τον ακούτε/προσέχετε
- ▶ Κλείνετε ένα –ένα τα θέματα και κρατάτε τη συζήτηση σε τροχιά
- ▶ Ρωτήστε follow-up ερωτήσεις (i.e., “Αν συνέβη το ABC, πώς θα εξηγούσες το XYZ?”)
- ▶ Αν ο μάρτυρας αποφεύγει μια ερώτηση , επαναδιατυπώστε την αργότερα
- ▶ Ρωτήστε το μάρτυρα για νέα στοιχεία, νέες πηγές, ή σχετιζόμενες καταστάσεις
- ▶ Δεν χρειάζεται να ερευνήσετε απόμακρα (χρονικά ή τοπικά) συμβάντα ή περιστάσεις που δεν πιθανολογείτε ότι θα έχουν αποτελέσματα
- ▶ Δώσε στο μάρτυρα τη δυνατότητα να αποκαλύψει ο, τιδήποτε επιθυμεί ο ίδιος, πριν κλείσετε την εξέταση.
- ▶ Επιτρέψτε σε μάρτυρα να σκεφτεί πριν απαντήσει (υπό προϋποθέσεις)
- ▶ Μη φοβάστε να χρησιμοποιήσετε τη σιωπή (μπορεί να προκαλεί τον εξεταζόμενο να αντιδράσει)

ΚΡΑΤΑΜΕ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΚΡΙΣΗΣ

Πολλές φορές κάποια πράγματα μπορούν να λέγονται.... όχι όμως και να γράφονται. Π.χ. διαπροσωπικές σχέσεις, ερωτικές σχέσεις, πάθη, μίση κλπ που μπορούν να καταδεικνύουν πιθανούς συνεργούς ή και να βοηθούν στον έλεγχο αξιοπιστίας μαρτυριών-ισχυρισμών. Για αυτό....

- ▶ Κατά τη διάρκεια της εξέτασης κρατάμε λεπτομερείς σημειώσεις
- ▶ Ξαναδιαβάζουμε και τελειοποιούμε τις σημειώσεις αμέσως μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης
- ▶ Οι σημειώσεις να βγάζουν νόημα, να είναι ακριβείς
- ▶ Απαλλαγμένες από προκαταλήψεις και υποκειμενικότητα

Εκθέσεις Εμφάνισης Προσώπων για Παροχή Διευκρινίσεων ή
Εξέταση προσώπων (μόνο όταν προβλέπεται νομικά) ή
Υπεύθυνες Δηλώσεις προσώπων για τις ανάγκες διενεργούμενου ελέγχου

- ▶ Μπορεί να είναι χρήσιμες αν ο μάρτυρας πιθανόν να μην είναι διαθέσιμος στο μέλλον
- ▶ Σε περιπτώσεις που ο μάρτυρας δεν είναι άμεσα διαθέσιμος (λόγω απόστασης και ασύμφορη ή αδύνατη η μετακίνηση, ή δεν θα δεχθεί ο μάρτυρας να προσέλθει –ιδιώτης σε ΕΔΕ)
- ▶ Για λόγους ταχύτητας της διαδικασίας/ταχείας συλλογής αποδεικτικού υλικού (πολλοί μάρτυρες-εμπλεκόμενοι)
- ▶ Για λόγους λιγότερου δυνατού εκφοβισμού του μάρτυρα, λόγω έλλειψης τυπικότητας
- ▶ Για λόγους «αιφνιδιασμού» του εξεταζόμενου, λόγω της έλλειψης τυπικότητας της διαδικασίας

ΠΡΟΣΟΧΗ : Ανάγκη να είναι γραμμένη η κατάθεση με τις λέξεις, ιδιωτισμούς, εκφράσεις και δηλώσεις που χρησιμοποίησε ο ίδιος ο μάρτυρας.

ΜΝΗΜΕΙΩΔΕΣ ΛΑΘΟΣ: Κάποιοι ανακριτικοί υπάλληλοι μπαίνουν σε «πειρασμό» να είναι «καλογραμμένο», «καθωσπρέπει» και ευγενικό το κείμενο, απαλλαγμένο από βρισιές κλπ. Διότι...

Μπορεί να προσβληθεί ως «κατασκευασμένο» και μη δικό του κατά τη διαδικασία επ' ακροατηρίω

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΔΕ-ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ ΤΩΝ ΟΥΣΙΩΔΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ

Κατάρτιση ενός καταλόγου μαρτύρων που ο ανακριτής θα καλέσει για εξέταση

Επισήμανση εκείνων από αυτούς που είναι οι πιο ουσιώδεις, ώστε να δοθεί περισσότερη προσοχή και να αφιερωθεί ο αναγκαίος χρόνος για την εξέτάσή τους (ειδάλλως, κίνδυνος να «χαθεί» σε ογκώδη φάκελο με άχρηστες πληροφορίες, καθώς οι μάρτυρες συνήθως οχυρώνονται πίσω από τη δικαιολογία: «Μα δεν με ρώτησε ο ανακριτής...»)

ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΠΟΥ ΘΕΛΟΥΝ ΑΛΛΑ ΦΟΒΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΚΑΤΑΘΕΣΟΥΝ

Αν ο ανακριτής δισυσθάνεται ή διαπιστώνει ότι ο μάρτυρας παρόλο που θέλει φοβάται να καταθέσει λ.χ. για να μην προκαλέσει την εκδίκηση από μέρους του δράστη ή φιλικά προσκείμενων σε αυτόν προσώπων:

-Τον διαβεβαιώνει ότι δε θα πάθει κακό εξαιτίας κατάθεσής του και αναφέρει

- 1) Η εκδίκηση είναι πολύ σπάνιο φαινόμενο για περιπτώσεις καλόπιστων μαρτύρων (όχι οικονομικό συμφέρον , έχθρα, εκδίκηση κλπ).
- 2) Αν αποκαλυφθούν ακράδαντα στοιχεία, ίσως κριθεί περιττή η χρήση της δικής του μαρτυρίας .
- 3) Δεν θα κοινολογηθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο η «προθυμία» του να καταθέσει αλλά ο ίδιος θα καλυφθεί πίσω από τη νομική υποχρέωσή του για δόση μαρτυρίας και τις συνέπειες της τυχόν άρνησής του.
- 4) Η Υπηρεσία θα σταθεί δίπλα του σε οποιαδήποτε απόπειρα υπηρεσιακού εκφοβισμού ή δίωξής του.
- 5) Ο ανακριτής δεν ζητά από το μάρτυρα τίποτα παραπάνω από ό, τι θα ζητούσε από οποιονδήποτε άλλο που γνώριζε πληροφορίες και ότι είναι καθήκον του μάρτυρα να συνδράμει τα ανακριτικά όργανα στο δύσκολο έργο της εύρεσης της αλήθειας

ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΡΟΘΥΜΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ

Πρόκειται για εκείνους που κρατούν εντελώς αρνητική στάση , ισχυριζόμενοι ότι δεν αντιλήφθηκαν ούτε γνωρίζουν τίποτε σχετικά και αυτή τους η στάση υπαγορεύεται από κάποιον ειδικό λόγο (προστασία του δράστη, αντικοινωνική ή απλώς αντιαστυνομική διάθεση κλπ).

- 1) «Σπάσιμο» δεσμού υποταγής με ύποπτο
- 2) Κατάδειξη παραλόγου αντικοινωνικών και αντιαστυνομικών διαθέσεων.
- 3) Προσποίηση ενοχής του καταθέτοντος

ΠΡΟΣΟΧΗ: ΣΕ ΚΑΘΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΕ ΦΕΙΔΩ ΤΥΧΟΝ ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΛΟΓΩ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥΣ ΩΣ «ΜΠΟΥΜΕΡΑΝΓΚ»

Μεταχείριση εχθρικών μαρτύρων

Ξεκαθαρίστε του ότι μπορεί να διακόψει όποτε θέλει

Ξεκαθαρίστε του τα δικαιώματα και υποχρεώσεις του ως μάρτυρα και διάκριση αυτού από κατηγορούμενο ως προς την προστασία (π.χ. δικαίωμα σιωπής, παράστασης με συνήγορο (π.χ. Εσωτερική Ελέγκτρια)

Παραθέστε του τις διατάξεις περί πειθαρχικού ή/και ποινικού αδικήματος της μη συνεργασίας (χωρίς άμεσο εκφοβισμό, ένταση, απειλές)

Αν αρνηθεί να μιλήσει, καταγράψτε το και προβείτε σε περαιτέρω διαδικασίας

Μην υπόσχεστε πλεονεκτήματα ή απειλείτε με αντίποινα.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΥ ΑΝΑΚΡΙΤΗ Η΄ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝΤΟΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

- Ανώτερο μέλος του προσωπικού,
- Εσωτερικός ελεγκτής,
- Εξωτερικός ερευνητής-ελεγκτής.

Όπου είναι δυνατόν, όχι η έρευνα από οποιονδήποτε με άμεση εμπλοκή με το πρόσωπο ή την καταγγελία που ερευνώνται.

Ειδικότερα, σκεφτείτε προσεκτικά πριν αποφασίσετε να ορίσετε τον επόπτη του εμπλεκόμενου υπαλλήλου να διερευνήσει μια καταγγελία. Σε μερικές περιπτώσεις, αυτό μπορεί να είναι κατάλληλο, αλλά όχι αν η προσαπτόμενη συμπεριφορά είχε άμεσα ή έμμεσα επηρεαστεί από ενέργειες ή και αδράνεια του επιβλέποντος (αρχή της αυτοσυντήρησης).

Ο ερευνητής που διορίζεται θα πρέπει:

- διαθέτει τις απαραίτητες δεξιότητες και εμπειρία για να διεξάγει την έρευνα, λαμβάνοντας υπόψη την πιθανότητα η έρευνα να έχει ως αποτέλεσμα τη δίωξη ή την καταγγελία
- να είναι σε θέση να παραμείνει αντικειμενικός

Αν είναι πιθανό η έρευνα να επάγεται ποινική διαδικασία, η έρευνα πρέπει να διεξάγεται από εκπαιδευμένους μόνο υπαλλήλους ή ειδικούς ανακριτικούς υπαλλήλους.

ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΑΝΑΚΡΙΤΗ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΙΣ ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

- Γνώσεις (υπαλληλικού/πειθαρχικού δικαίου, γενικών αρχών Ουσιαστικού και Δικονομικού Ποινικού Δικαίου και των Υπηρεσιακών Εγκλημάτων)
- ΟΜΩΣ: Οι γνώσεις μόνες δεν είναι το παν.
- ανεξάντλητη ενεργητικότητα και πρωτοβουλία,
- υπομονή και επιμονή
- ακρίβεια στις λεπτομέρειες και σαφήνεια στην αποδοσή τους,
- διαρκώς τεταμένη την προσοχή του
- διακριτικότητα και θάρρος,
- εμπειρία και ιδέες έτοιμες να τις θέσει σε εφαρμογή,
- τίμιος και αφοσιωμένος στο λειτούργημά του.

Κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων του πρέπει να λησμονεί ο,τιδήποτε έχει σχέση με το πρόσωπό του, να μην κάνει διακρίσεις θρησκείας, κοινωνικής τάξης ή πολιτικής τοποθέτησης, να αγνοεί τι γράφει ο τύπος, τι συζητεί ο κόσμος ή τι θα άρεσε στους ανωτέρους του. Να μην επιζητεί την κοινωνική προβολή

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΔΕ ΚΑΙ ΕΝ ΓΕΝΕΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- *Χρήσιμο (στην αρχή-πεδίο λήψης προσωπικών στοιχείων) να αναγράφεται το ΑΦΜ και η αρμόδια ΔΟΥ εξεταζομένου)
- *Αναγράφουμε (στο τέλος της κατάθεσης), ώρα έναρξης και ώρα λήξης εκάστης κατάθεσης
- *Μονογράφουμε οι διενεργούντες και ο καταθέτων όλες τις επιμέρους σελίδες, αλλά και κάθε χειρόγραφη διόρθωση/προσθήκη κλπ επί του κειμένου της κατάθεσης
- *Ακυρώνουμε με την ένδειξη Χ τις σελίδες της κατάθεσης στο οπισθόφυλλο που παραμένει κενό (ώστε να αποφευχθούν λαθροχειρίες, προσθήκες κλπ).
- *Αριθμούμε καταθέσεις (1,2...κλπ) με τη χρονική σειρά που ελήφθησαν
 - * στο Πόρισμα μεταφέρουμε την κοινή συνισταμένη που προκύπτει από περισσότερες καταθέσεις που συγκλίνουν και σε παρένθεση αναφέρονται οι αριθμοί των καταθέσεων από τις οποίες προέκυψε το εν λόγω εύρημα (συντομία και σαφήνεια που δεν κουράζει αναγνώστη).

ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΕΔΕ ΣΤΗΝ ΕΔΕ

Αποτέλεσμα της ολοκλήρωσεως της ΕΔΕ διά αιτιολογημένου Πορίσματος είναι ότι η εντολή για διεξαγωγή δεύτερης ΕΔΕ για τις ίδιες κατηγορίες θεωρείται ότι αντίκειται στις αρχές της χρηστής διοίκησης (Ατομ.Γνωμ.ΝΣΚ 485/02)

Στην περίπτωση όμως που συντρέχουν νεότερα στοιχεία αναφορικά με την ερευνώμενη υπόθεση, η εντολή για διεξαγωγή δεύτερης (συμπληρωματικής) ΕΔΕ δεν θεωρείται ότι προσκρούει στις αρχές της χρηστής Διοίκησης.

Δεν είναι άκυρη η Ε.Δ.Ε. από μόνο το γεγονός ότι δεν υπήρξε αποδοχή του πορίσματος με συγκεκριμένη πράξη του αρμόδιου πειθαρχικού οργάνου που την διέταξε, διότι από καμία διάταξη δεν προβλέπεται, ως στοιχείο ολοκλήρωσης και εγκυρότητας αυτής και η αποδοχή της (Γνωμ.ΝΣΚ 73/2012).

✚ Δεσμεύεται η Διοίκηση, κατά τη διάρκεια διενέργειας ΕΔΕ, από Εισαγγελική Παραγγελία περί χορήγησης αντιγράφων της ΕΔΕ σε τρίτους, κλητευθέντες ως μάρτυρες στην ΕΔΕ;

Η Εισαγγελική Παραγγελία περί χορηγήσεως σε οποιονδήποτε όπως είναι οι κληθέντες να εξεταστούν ως μάρτυρες στο πλαίσιο ΕΔΕ αντιγράφων των στοιχείων του οικείου φακέλου δεν είναι δυνατόν να ισχύσει πριν την περάτωση της ΕΔΕ (ή και μετά την περάτωσή της εφόσον ασκηθεί πειθαρχική δίωξη) αφού η χορήγηση των αντιγράφων αυτών αντίκειται σε ρητή διάταξη νόμου (παρ.6 άρ.127 ΥΚ που παραπέμπει στην παρ.5 του άρθρου 128 οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν κάμπτονται, λόγω της Εισαγγελικής Παραγγελίας – σχετ.οι Γνωμοδοτήσεις αριθμ.696/2001ΝΣΚ, 168/98 ΝΣΚ και 660/2000ΝΣΚ).

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΘ' ΟΥ Η Ε.Δ.Ε - ΚΛΗΣΗ ΣΕ ΑΠΟΛΟΓΙΑ

Η κλήση σε απολογία πρέπει να προηγείται πριν από κάθε «ενέργεια» λ.χ υποβολή πορίσματος της Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης ή διοικητικό «μέτρο» δηλαδή πειθαρχική απόφαση. Πειθαρχική ποινή δεν επιβάλλεται, εάν ο υπάλληλος δεν κληθεί προηγουμένως σε απολογία.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η εξέταση του διωκόμενου κατά το στάδιο της ΕΔΕ ή της πειθαρχικής ανάκρισης δεν αναπληρώνει την κλήση σε απολογία.

Η μη προσέλευση του διωκόμενου ή η άρνησή του να εξετασθεί ΔΕΝ ΕΜΠΟΔΙΖΕΙ την πρόοδο της ανάκρισης

-Η εξέτασις του υπαλλήλου μη ενεργουμένη, θεραπεύεται εκ των υστέρων οσάκις το Πειθαρχικόν Συμβούλιον διατάσσει συμπληρωματικήν ανάκρισιν διά της διοικητικής του διωκόμενου εξετάσεως οπότε ούτος δύναται να ασκήσει κατά την συμπληρωματικήν ανάκρισιν τα δικαιώματά του. Η συμπληρωματική τοιαύτη αποτελεί έν σύνολον μετά της πειθαρχικής ανακρίσεως (ΣτΕ 803/64).

-...Η παράλειψις (κλήσεως) καλύπτεται μόνον εφόσον ο υπάλληλος,καίτοι μη προσκληθείς, παρουσιασθηκε ενώπιον του ανακριτή και εξετάσθηκε (ΣτΕ 2886/64)

ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΝΑΚΡΙΤΗ

Όχι ταχύτητα & φόρτος σε βάρος ποιότητας και εξεύρεσης ΑΛΗΘΕΙΑΣ
Όλα τα στοιχεία πρέπει να τα παίρνει «υποθετικά» «Λέγεται ότι τελέστηκε αυτό το αδίκημα», «..λέγεται ότι το γεγονός πρέπει να συνέβη ως εξής...».
Από εκεί και στο εξής ο ανακριτής προχωρά με το μυαλό του ανοικτό σε κάθε εκδοχή και σε κάθε πιθανή εξήγηση
ΚΡΙΣΙΜΟΣ ο σχηματισμός της προσωπικής του γνώμης

ΠΡΟΩΡΟΣ: Κίνδυνος
εσφαλμένης κατεύθυνσης

ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΟΣ: Κίνδυνος
απώλειας πολύτιμου χρόνου -
στοιχείων κρίσιμων

- «Θανάσιμος κίνδυνος» (Gross) η πρόωρη ανάπτυξη «θεωρίας» από ανακριτή: παραβλέπει ουσιώδη στοιχεία, γιατί δεν ταιριάζουν σε αυτήν. Δίνει υπερβολική σημασία σε ασήμαντα γεγονότα, που φαίνεται τη στηρίζουν και χάνει την ουσία.
- Μεγάλο σφάλμα για τη επιτυχία του ανακριτικού έργου, αν ο ανακριτής σκεφτεί: «Ο άνθρωπος που διέπραξε τέτοιο αδίκημα-έγκλημα δεν μπορεί να έκανε ένα τόσο ανόητο λάθος» - δεν υπάρχει τέλειο έγκλημα
- Σύνταξη «συγκριτικού» πίνακα σε υποθέσεις με πολλές λεπτομέρειες

ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ (1)

Ο εξεταζόμενος πρέπει να αφήνεται να καταθέσει ελεύθερα ό,τι γνωρίζει σχετικά

Πρέπει να διακόπτεται μόνο όταν πλατειάζει ή ξεφεύγει από το ερευνώμενο θέμα

Οι ερωτήσεις δεν πρέπει να «κατευθύνουν» σε συγκεκριμένη απάντηση ή να εμπεριέχουν υποκρυπτόμενη ενοχοποίηση, αλλά να είναι σαφείς και ανοικτού τύπου (δηλ. «τι γνωρίζεις σχετικά με την απώλεια υπηρεσιακού οχήματος» και όχι «γιατί αφάιρεςες το υπηρεσιακό όχημα» ή «τι έκανες με το αφαιρεθέν όχημα») - **κίνδυνος να προσβληθεί η διαδικασία λόγω λεκτικού ερώτησης για αυτό πάντα αλλιώς θα διατυπώνεται εγγράφως και αλλιώς θα υποβάλλεται η ερώτηση**

(Αν γνωρίζουμε ότι ο μάρτυρας γνωρίζει και υπεκφεύγει) δεν τον αφήνουμε να αποφύγει την κατάθεση εκείνη τη στιγμή, λέγοντάς μας ότι θα «ανατρέξει στο αρχείο του» ή «θα το ψάξει και θα επανέλθει για κατάθεση», αλλά προσπαθούμε να εκμαιεύσουμε απάντηση επί του θέματος την ίδια στιγμή.

Τεχνικές «σπασίματος» ηθικού υπόπτου

«Ξέπλυμα» αποδεικτικών μέσων που έχουν κτηθεί παρανόμως, προκειμένου να μπορούν να χρησιμοποιηθούν επ' ακροατηρίω

«Στοίβες» με φακέλους φέροντες το όνομα υπόπτου ή αριθμό υπόθεσης που τον αφορά

«Είσοδος» ατόμων που κομίζουν έντυπα που φέρονται να αφορούν στον ύποπτο

Φάση 2: Η προσωπο-κεντρική ανάκριση

► Επιθυμείτε να επιτύχετε τους ακόλουθους στόχους στην προσωπο-κεντρική ανάκριση:

- Απόκτηση επαφής με τον ύποπτο
- Ανάπτυξη συνεργατικού κλίματος
- Τσεκάρισμα και συγκέντρωση της διαθέσιμης πληροφορίας αναφορικά με το άτομο του υπόπτου
- εξισορρόπηση της ασκούμενης πίεσης στον ύποπτο.
- παρατήρηση της συμπεριφοράς του υπόπτου σε διαφορετικά επίπεδα άσκησης πίεσης
- συγκέντρωση ή ενίσχυση τακτικών στοιχείων –αποδείξεων (tactical clues)
- δοκιμή κατά πόσον ο ύποπτος είναι έτοιμος να κάνει μια δήλωση σχετικά με την υπόθεση.

Η πρώτη επαφή του ανακριτή με τον ύποπτο

► **«Έχεις μόνο μια ευκαιρία για να κάνεις καλή εντύπωση»**

► **Ανάπτυξη συνεργατικού κλίματος (building rapport)**

- Το εδώ και τώρα
- Την οικογενειακή του κατάσταση
- Πού μεγάλωσε
- Πού εργάζεται/συνθήκες εργασίας του
- Την οικονομική του κατάσταση
- Πώς και πού ζει/διαμένει
- Ποια είναι τα χόμπι του
- Πώς του συμπεριφέρονται στην εργασία του μετά τη διάδοση της εμπλοκής του
- Κύκλο φίλων και ατόμων που συναναστρέφεται
- Ποιον εμπιστεύεται και γιατί
- Ποια η άποψή του για την κοινωνία

► **«Η κατάδειξη σεβασμού προς τον ύποπτο δε σημαίνει ότι επικροτείς τη συμπεριφορά του»**

Ερωτήσεις περικύκλωσης ή «κυκλωτικές» ή «κυκλοτερείς» ερωτήσεις

Χρησιμοποιώντας κυκλωτικές ερωτήσεις ή ερωτήσεις περικύκλωσης ο ανακριτής προσπαθεί να αποκλείσει πιθανές δικαιολογίες του υπόπτου. Ο ύποπτος «καθοδηγείται» στην κατεύθυνση του τακτικού στοιχείου/του τεκμηρίου.

ΣΚΟΠΟΣ: Να αποτρέψουν τον ύποπτο να τη «βγάλει καθαρή» με τα τακτικά στοιχεία.

Ωστόσο, ο ανακριτής πρέπει να αναγνωρίζει πολύ καλά εξ αρχής την πιθανή αξία καθενός από τα τακτικά στοιχεία. Αυτό σημαίνει ότι ο ανακριτής πρέπει να αντιμετωπίσει πιθανές δικαιολογίες και απαντήσεις του υπόπτου. Με την υποβολή ερωτήσεων περικύκλωσης των τακτικών στοιχείων μπορούμε να αυξήσουμε την αξία των τακτικών στοιχείων.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ «ΚΥΚΛΩΤΙΚΩΝ» ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

- I: Με ποιο τρόπο πάς στη δουλειά σου?
S: Εξαρτάται από τον καιρό
I: Τι εννοείς.
V: Αν είναι καλός, χρησιμοποιώ το ποδήλατόμου, αν βρέχει πάω με το αμάξι μου
I: Τι τύπο ποδηλάτου έχεις?
S: Ένα Cannondale.
I: Πόσο συχνά πας με το ποδήλατο?
S: Τα $\frac{3}{4}$ των περιπτώσεων
.....
I: Επίσης, μου είπες ότι πας και με το αμάξι, έτσι δεν είναι ;Τι μάρκα αυτοκίνητο οδηγείς?
S: Ένα Ford.
I: Τι τύπο?
S: Μαύρο Ford Escort.
I: Παλιό?
S: 10 ετών
I: Με τι αρ.κυκλοφορίας?
S: ΙΕΤ ΧΧΧΧ.

Άρα , λοιπών έχεις την ιδιοκτησία ενός μαύρου Escort 10ετίας, με αρ.κυκλοφορίας ΙΕΤΧΧΧΧ, σωστά;

S: Μάλιστα.

I: Ποιος άλλος το οδηγεί?

S: Μόνο εγώ, α, και κάποιες φορές ένας φίλος μου, αλλά όχι συχνά.

I: Πότε του το δάνεισες τελευταία φορά?

S: Τον περασμένο Ιούλιο

I: Πώς είναι το όνομα του φίλου σου?

S: Ο Γ.Μ , σε αυτόν το δίνω κάποιες φορές για διευκόλυνση

I: Άρα, λοιπόν το ιδιόκτητο αμάξι σου το οδηγείς πάντα εσύ, εκτός κάποιων φορών που το δίνεις στον Γ.Μ και η τελευταία φορά που του το έδωσα ήταν τον περασμένο Ιούλιο, έτσι;

S: Σωστά και έκτοτε δεν το δάνεισα σε κανέναν άλλο.

Αντιπαράθεση –Σύγκρουση κατά την ανάκριση

- I: Γνωρίζεις για τη ληστεία που διαπράχθηκε την ημερομηνία (.....) στην οδό (.....)
- S: Ναι, αλλά αυτό δεν έχει να κάνει κάτι με εμένα
- I: Από ό,τι ακούω δεν έχεις κάποια σχέση με αυτήν, όμως για εξήγησέ μου πώς γίνεται ο μάρτυρας Μ που μιλήσαμε να ανέφερε ενόρκως ότι έχει δει το αυτοκίνητό σου, ως το αμάξι διαφυγής στη διαπραχθείσα ληστεία?
- I: *Ενδέχεται (λόγω σοκ) ο ύποπτος να παραμείνει σιωπηλός (καλή ευκαιρία για παρατήρηση «γλώσσας σώματος»*

Αν ο ύποπτος δεν απαντήσει εντός 8 δευτερολέπτων, η αντιπαράθεση επαναλαμβάνεται, με τον ίδιο τόνο, ίδιο ρυθμό και ένταση φωνής και ξανά το ίδιο.

Από ό,τι ακούω δεν έχεις κάποια σχέση με το έγκλημα, όμως

Αυτή τη φορά θα ήθελα μια απάντηση από σένα

I: *Ο ανακριτής κοιτάζει επίμονα (βλεμματική επαφή) και σιωπηλά τον ύποπτο*

Η παρατηρούμενη συμπεριφορά μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μια αντανάκλαση συναισθημάτων ,π.χ: Βλέπω ότι αρχίζεις να γίνεσαι νευρικός –αγχωμένος ή διακρίνω μια νευρικότητα ή κάνω λάθος ή, έτσι δεν είναι ?

ή

Βλέπω ότι αρχίζεις να γίνεσαι πολύ ανήσυχος, έτσι δεν είναι
Σε βλέπω πολύ σκεπτικό, σωστά?

ή

Βλέπω ότι είσαι πολύ σκεπτικός, τι σκέφτεσαι τώρα; Πές μου να σε βοηθήσω

Σώρευση αντιπαραθέσεων

► Σημαίνει ότι έχετε πολλαπλά στοιχεία για αντιπαράθεση για το ίδιο θέμα συζήτησης, τα οποία μπορεί να προέρχονται από διαφορετικές πηγές.

Π.χ:

- Κλήση της τροχαίας για παράνομο πάρκινγκ για το συγκεκριμένο όχημα, 30΄ πριν τη ληστεία, ένα τετράγωνο πίσω από την τράπεζα και ούποπτος έχει συνυπογράψει την κλήση.

- Φωτογραφία οχήματος από κάμερα ρύθμισης κυκλοφορίας , όταν μετά τη ληστεία προσπέρασε κόκκινο σηματοδότη με μεγάλη ταχύτητα (αναγραφή χρόνου και ώρας).

- Αυτά τα τακτικά στοιχεία μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν από τις αντιπαραθέσεις και μπορούν να επιδεικνύονται στον ύποπτο είτε κατά μόνας είτε σωρευτικώς.

Fear: Εκφοβισμός εξεταζομένου με δήθεν συνέπειες που στην πλειονότητα των περιπτώσεων οι απειλές (π.χ. πειθαρχικών συνεπειών κλπ) είναι χειρότερες από την πραγματικότητα.

Ήρεμη αντιμετώπιση: Ο ανακριτής δείχνει συμπάθεια τον ανακρινόμενο, ο οποίος ανταποδίδει (οιονεί σύνδρομο Στοκχόλμης) και δίνει πληροφορίες.

«Το τρένο φεύγει» ή «σκέψου 30΄ και πες μου»: Ασκείται πίεση-πρέπει να μιλήσει τώρα ή μετά θα είναι αργά

Combination Play: Συνδυαστική χρήση περισσότερων από τις προαναφερόμενες τεχνικές

Η ΚΑΤΑ SCHARFF ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ

Η τεχνική του Scharff αποτελείτο από πέντε βασικές τακτικές:

- 1) δημιουργία της ψευδαίσθησης ότι *«ήδη γνωρίζουμε τα πάντα»* (ολόκληρο υποστηρικτικό Γραφείο συλλογής στοιχείων αιχμαλώτων πολέμου),
- 2) φιλική προσέγγιση του ανακρινομένου;
- 3) όχι πίεση για πληροφορίες
- 4) Επιβεβαίωση και διάψευση πληροφοριών και
- 5) φαινομενική «αγνόηση» (και υποβάθμιση) κρίσιμων και σημαντικών πληροφοριών κατά τη στιγμή της απόκτησής τους.
 - «Ομπρέλα» που περιλαμβάνει έναν αριθμό τακτικών των οποίων ο συνδυασμός και συνύπαρξη είναι κομβικής σημασίας.
 - Η εξαιρετική σημασία και αποτελεσματικότητα της τεχνικής αυτής αναδείχθηκε σε μεγάλη βιβλιογραφία, μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Η ΚΑΤΑ MORAN ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ

Ο Moran πίστευε ότι η δουλειά του ανακριτή είναι να διευκολύνει και να δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες ώστε ο ανακρινόμενος να διηγηθεί την ιστορία του.

Έδινε τις ακόλουθες συμβουλές:

- ▶ Ξεκινήστε ρωτώντας τον σχετικά με τον εαυτό του. Κάντε τα προβλήματά του το κέντρο της σκηνης , χωρίς να είναι το επίκεντρο εσύ (ο ερωτών) και οι ερωτήσεις για τον πόλεμο (αν είχε αρκετό φαγητό, αν χρειάζεται κάτι επιπλέον, αν έχει ανάγκη τσιγάρων, αν του συμπεριφέρονται καλά κλπ.

- ▶ Ο ανακριτής δεν χρειάζεται να είναι τόσο συστηματικός στην ανάκριση, όσο πρέπει να γνωρίζει ακριβώς τι θέλει και να επανέρχεται σε αυτό επανειλημμένως, μέχρι να το αποκτήσει.

- ▶ (Κάποιες φορές) Ντρόπιαζε εχθρικούς κρατούμενους («έπαιζε» με την Ιαπωνική κουλτούρα την οποία γνώριζε).

- ▶ Ο αυθεντικά σκληρός ανακριτής έχει την αυτοπεποίθηση να γνωρίζει ότι πάντα αυτός θα έχει το πλεονέκτημα, ακόμη και κατά τη διάρκεια που είναι καλός έναντι του ανακρινομένου.

- ▶ Το πιο σημαντικό χαρακτηριστικό του επιτυχημένου ανακριτή δεν είναι η εμπειρία του ή ακόμη και οι γλωσσικές του ικανότητες , αλλά το ταμπεραμέντο του και η ιδιοσυγκρασία του.

Η ΚΑΤΑ REID ΤΕΧΝΙΚΗ

► Η κατά Reid τεχνική αποτελείται από 9 βήματα ή θεματικές που καθοδηγούν μια ανάκριση. Πολλά από αυτά μπορεί να αλληλοεπικαλύπτονται, οπότε δε σημαίνει ότι τα αβήματα ακολουθούνται «τυφλά» ως «τυπική» ανάκριση.

► **1^ο ΒΗΜΑ: ΣΥΚΓΡΟΥΣΗ ΜΕ ΥΠΟΠΤΟ**

Παρατίθενται τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης και ενημερώνεται ο ύποπτος για τα στοιχεία εναντίον του υποδηλώνοντας με αυτοπεποίθηση ότι καταδεικνύουν ανάμιξή του στο αδίκημα. ➡ Αύξηση στρες υπόπτου (κλιμάκωση με κίνηση εντός δωματίου-παραβίαση χώρου υπόπτου, μείωση άνεσης)
Αντίδραση: νευρικές κινήσεις, γλείψιμο χειλιών, δυσκολία κατάποσης, χτένισμα μαλλιών κλπ (ως ενδείξεις παραπλάνησης)

2° ΒΗΜΑ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΘΕΩΡΙΑΣ

Ο ανακριτής αναπτύσσει μια θεωρία σχετικά με το γιατί ο ύποπτος διέπραξε το αδίκημα (ομιλία με απαλή, ήρεμη φωνή ώστε να φαίνεται μη απειλητική και να δημιουργήσει ψευδαίσθηση ασφάλειας στον ύποπτο)

Ο ανακριτής βλέπει αν ο ύποπτος «πιαστεί» σε αυτή την ιστορία ώστε να δικαιολογήσει την δική του εκδοχή του εγκλήματος (πρβλ. «τρίγωνο απάτης») και κυρίως αν κάνει νεύματα συμφωνίας, προσέχει κλπ.

Αν ναι,ο ανακριτής συνεχίζει.

Αν όχι, αλλάζει εκδοχή της ιστορίας .

3^ο ΒΗΜΑ: ΔΙΑΚΟΠΗ ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΩΝ-4^ο ΒΗΜΑ: ΥΠΕΡΚΕΡΑΣΗ ΛΟΓΙΚΩΝ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ

Το να αφήνετε τον ύποπτο να αρνείται τις εναντίον του κατηγορίες ΑΥΞΑΝΕΙ ΤΗΝ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΗ ΤΟΥ.

Ο ανακριτής προσπαθεί να διακόπτει συνεχώς τις δικαιολογίες, αντιρρήσεις, προσπάθειες υπεκφυγής-πλεονασμού, πελαγοδρόμησης

Αν οι αρχικές αντιδράσεις-αντιρρήσεις κοπάσουν και κυρίως από την ανάπτυξη του θέματος μέχρι τώρα, σημαίνει ότι ο ύποπτος μπορεί να βρίσκεται κοντά σε ομολογία.

Ο ύποπτος μπορεί να αναπτύξει λογικοφανή επιχειρήματα : «15 χρόνια ταμίας δεν έδωσα ποτέ δικαίωμα, γιατί να το έκανα τώρα;»

Ανακριτής: Ακριβώς, ίσως και λόγω της οικονομικής συγκυρίας και της πίεσης που ένιωσες ήταν ένα στιγμιαίο λάθος»

5° ΒΗΜΑ: ΑΠΟΣΠΑΣΗ ΠΡΟΣΟΧΗΣ ΥΠΟΠΤΟΥ-

6° ΒΗΜΑ: ΥΠΟΠΤΟΣ ΧΑΝΕΙ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ

Ο ύποπτος αρχίζει να νιώθει σύγχυση και ανασφάλεια. Αναζητά κάποιον να τον βοηθήσει να ξεφύγει της κατάστασης.

Ο ανακριτής κεφαλαιοποιεί την ανασφάλεια και δημιουργεί ψευδαίσθηση «συμμάχου» -πλησιάζει λεκτικά και φυσικά τον ύποπτο (άγγιγμα στον ώμο, χτύπημα στην πλάτη κλπ) (πρβλ. αδιαθεσία), ώστε να μην αφήσει περιθώριο να ξεφύγει από την κατάσταση αυτή.

Αν ο ύποπτος πιάνει το πρόσωπό του, κλάψει κλπ είναι ένδειξη ότι βαίνει προς ομολογία.

Ο ανακριτής πρέπει να κρατά βλεμματική επαφή, αυξάνοντας πίεση και στρες, αποτρέποντας οπισθοδρόμηση.

7^ο ΒΗΜΑ: ΠΑΡΟΧΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ-

8^ο ΒΗΜΑ: ΣΥΖΗΤΗΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

9^ο ΒΗΜΑ: ΟΜΟΛΟΓΙΑ

Ο ανακριτής παρέχει δύο εναλλακτικά κίνητρα για την πράξη : α) ένα λιγότερο απειλητικό (κοινωνικώς αποδεκτό) π.χ. λόγω οικονομικής πίεσης, αρρώστειας συγγενικού προσώπου, τοκογλυφικών πιέσεων .

β) ένα ηθικά απαράδεκτο (σου αρέσει η ευζωία, ροπή προς πολυτελή ζωή κλπ. «Χτίζεται» η αντίθεση των δύο μέχρι που ο ύποπτος κάνει νεύμα υπέρ του ενός, δείχνοντας σημεία παράδοσης.

Κατόπιν ενθαρρύνεται συζητητικά υπέρ της ομολογίας της εκδοχής που είναι κοινωνικώς αποδεκτή (σημ: εμάς μας ενδιαφέρει ότι ομολογεί την πράξη και όχι ο λόγος που το έκανε...)

ΑΜΕΣΗ ΚΤΗΣΗ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΩΝ ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΩΣ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΩ

©2006 HowStuffWorks

«Κλειδιά» Εκμείωσης πληροφοριών

Πώς γνωρίζει κανείς ότι η κουβέντα είναι αποκλειστικά κοινωνική και αθώα ή πότε το άνοιγμα μιας συζήτησης εσκεμμένα αποσκοπεί σε συγκεκριμένο στόχο. Η αλήθεια είναι ότι δεν μπορεί κανείς να το γνωρίζει αυτό. Ωστόσο, αναγνωρίζοντας τις ακόλουθες τεχνικές που χρησιμοποιούνται από ειδικούς προκειμένου να κάνουν κάποιον να ανοιχθεί και να συνεχίσει να μιλά (αυτό είναι το πρώτο βήμα):

Αρχικά πρέπει να αποφασιστεί ποια είναι τα κομβικά πρόσωπα που κατέχουν τις απαραίτητες εσωτερικές πληροφορίες αναφορικά με :

Συναδέλφους (συμπεριφορά, παράνομες δραστηριότητες, παράνομες συναναστροφές κλπ)

Τη Διοίκηση της ελεγχόμενης οργάνωσης (άσκηση διοίκησης, ηθική στάθμη, έκνομες δράσεις κλπ)

Εσωτερικές διαδικασίες-δραστηριότητες

Εσωτερική πληροφόρηση για ελεγχόμενο οργανισμό (π.χ. βάρδιες, κάθε πότε προμηθεύονται καύσιμα, κάθε πότε γίνονται καταστροφές π.χ. αδιάθετων εισιτηρίων)

Κολακεία/Απευθυνόμαστε στο «Εγώ».

Μπορεί να σας ζητηθεί η γνώμη σας ή να δοθεί αξία στην προσωπική σας γνώμη.

- “Η δουλειά σου φαίνεται εξαιρετικά ενδιαφέρουσα. Είμαι σίγουρος ότι έχει μερικές εξαιρετικές ιδέες σχετικά με....”
- “Βάζω στοίχημα ότι το πρόσωπο κλειδί στο σχεδιασμό αυτής της διαδικασίας/εισήγησης είσαι εσύ.....”

Δείξε μου τα χαρτιά σου να σου δείξω τα δικά μου («Quid Pro Quo»).

Μπορεί κάποιος να μοιραστεί ένα μέρος των πληροφοριών που έχει , αληθείς ή ψευδείς, μαζί σας , ώστε να νιώσετε υποχρεωμένος να μοιραστείτε και εσείς τις πληροφορίες σας, επίσης.

- «Εμείς όταν αντιμετωπίζουμε θέμα , η προσέγγισή μας έχει ως εξής.....Στον Οργανισμό/Υπηρεσία σας εσείς πώς θα το κάνατε;»
- “Οι επιχειρησιακές δυνατότητες και ακρίβεια του X μηχανήματος που διαθέτει η Υπηρεσία μας ανέρχονται στο 80% σε αυτή την απόσταση. Τα δικά σας μηχανήματα αποδίδουν περισσότερο;”

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΣΗΣ

- Βυθίζονται ή γέρνουν πίσω στην καρέκλα
- Κάθονται με τρόπο που προστατεύουν την κοιλιακή χώρα
- Αλλαγές θέσης στην καρέκλα

Παλάμες και χέρια:

- Τοποθέτηση παλάμης μπροστά στο στόμα, πνίγοντας (αλλοιώνοντας) τις λέξεις) ή κρύβοντας εκφράσεις προσώπου
- Χέρια σταυρωμένα με εκτεταμένους τα μεγάλα δάκτυλα χειρός (thumbs).

Πόδια και πέλματα:

- Συνεχής κίνηση ποδιών, πελμάτων («παίξιμο»)
- Πόδια σταυρωμένα με εκτεταμένο το γόνατο να προστατεύει την κοιλιακή χώρα.
- Πόδια σταυρωμένα με τα χέρια τεντωμένα να κρατάνε το πόδι στη θέση του ως σύνορο (μπάρα).

Κεφάλι και λαιμός:

- κεφάλι κάτω δείχνει αρνητική διάθεση ή υποταγή
- κεφάλι προς τα πίσω με τα μάτια να κοιτούν τη μύτη
- Κεφάλι που γνέφει ή τρέμει

Οι ακόλουθες φράσεις είναι ενδεικτικές συνήθως ότι το υποκείμενο πρόκειται να τελειώσει τη φράση του με ένα ψέμα:

- “Ορκίζομαι ή Μα το Χριστό και την Παναγία...”
- “Για να σου πω την αλήθεια...”
- “Εξ όσων γνωρίζω...”
- “Μπορεί να σου φαίνεται απίστευτο όμως...”
- “Ξέρω ότι αυτό μπορεί να ακουστεί περίεργο αλλά...”

ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

“Πειστικές” δηλώσεις. Δεν απαντούν ευθέως στην ερώτηση αλλά αντιθέτως προσπαθούν να επηρεάσουν τη γνώμη του ανακριτή για τον εξεταζόμενο.

Example: Ένας ταμίας που ερωτάται για ασυνήθιστα μεγάλο ποσό μετρητών στο χρηματοκιβώτιο απαντάει: “Είμαι ένας τίμιος άνθρωπος,” ή “Δε θα ρισκάριζα τη φήμη και τη δουλειά μου για να κάνω αυτό.”

Ασυνήθιστα μεγάλες παύσεις. Παίρνει περισσότερο χρόνο να σκεφτεί κανείς ένα αληθοφανές ψέμα, παρά να πει την αλήθεια. Θεωρήστε την παύση ως ένδειξη παραπλάνησης αν είναι ασυνήθιστα μεγάλη για τη φύση της ερώτησης.

Αρνήσεις που δεν αρνούνται. Καταδεικνύει ψέμα όταν αναφέρουν «δε θα έκανα τέτοιο πράγμα» (ή κάτι συνώνυμο) , όμως αποτυγχάνουν επί της ουσίας να αρνηθούν τη συγκεκριμένη κατηγορία, ...ή θάβουν την άρνηση σε μακρόσυρτες απαντήσεις ...ή απαντούν με τρόπο που φαίνεται ως άρνηση αλλά αν ρίξεις εγγύτερη ματιά δεν συνιστούν άρνηση.

Π.χ: Ένας Υπουργός ρωτήθηκε αν έβρισε χυδαία στη Βουλή και αυτός αντί να απαντήσει με ένα «όχι» είπε «Δεν συνηθίζω να χρησιμοποιώ τέτοιου είδους διάλεκτο»

ΜΗ ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

Κρύψιμο ματιών και /ή κλείσιμο των ματιών για εκτετεμένο χρόνο κατά τη διάρκεια ψευδούς απάντησης: Ως να προσπαθεί να μη βλέπει την απάντηση που αποτελεί απόρροια ψεύδους

Επενειλημμένος ξεσμός ή γρατζούνισμα του προσώπου, γλείψιμο χειλιών, ξεσμός λοβών αυτιού.

Καθαρισμός λαιμού, ξερή κατάποση: όταν προηγούνται απάντησης καταδεικνύουν άγχος ως απόρροια ψεύδους

Καλλωπισμός. Ως αντίδραση/αντιμετώπιση του ψεύδους συχνά «ταιριάζονται» Π.χ χτένισμα, φτιάξιμο μαλλιών, γραβάτας, πουκάμισου κλπ.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΤΟ ΨΕΥΔΟΣ (1)

Απευθύνετε σύντομες, κοφτές, ευθείες ερωτήσεις. Ακόμα και οι έντιμοι άνθρωποι μπορεί να αγχωθούν, προσπαθώντας να απαντήσουν σύνθετες ερωτήσεις. Παραμείνετε φιλικός και ήρεμος, ακόμη και αν σας λένε ψέματα καταφανώς. Η απώλεια ψυχραιμίας μπορεί μόνο να αυξήσει τις αντιστάσεις του ψευδόμενου., κάνοντάς το ακόμη πιο δύσκολο να εντοπίσετε λοιπά σημάδια παραπλάνησης ή να αποσπάσετε

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΤΟ ΨΕΥΔΟΣ (2)

Συμπερασματικές ερωτήσεις. Αυτές περιέχουν συμπεράσματα που δεν μπορείτε ακόμη να αποδείξετε

Π.χ: Θέλετε να μάθετε αν έφηβος γιος σας συμμετείχε σε άγριο πάρτι το προηγούμενο βράδυ. Αντί να ρωτήσετε «Πού ήσουν χθες» ρωτάτε |Τι έγινε στο χθεσινό παρτι;» -

το οποίο συμπεραίνει και προϋποθέτει ότι ήταν εκεί – δηλαδή τον καταλαμβάνετε εξαπίνης

Ερωτήσεις-δόλωμα. Αυτές παρουσιάζουν υποθετικές καταστάσεις και συχνά ξεκινούν με : “Υπάρχει κανένας λόγος που...”

Π.χ: Σας λείπουν κοσμήματα από το υπνοδωμάτιο, ενώ εργάτες δούλευαν σε άλλη μεριά του σπιτιού. Αντί να ρωτήσετε κάθε εργάτη αν το έκανε , ρωτήστε. Rather than ask each workman if he did it, ask each, “Υπάρχει κανένας λόγος που κάποιος μπορεί να σας έχει δει να μπαίνετε στο υπνοδωμάτιό μου σήμερα το πρωί;”

Τεχνική ανάλυσης δηλώσεων για ανίχνευση πιθανού ψεύδους

-Τι έχετε να παρατηρήσετε στις ακόλουθες δηλώσεις;

«Έφτασα στο γραφείο στις 6:30. Το τηλέφωνο χτυπούσε και εγώ ξεκλείδωσα την μπροστινή πόρτα για να το απαντήσω. Μίλησα με ένα συνάδελφο για περίπου 10 λεπτά πριν παρατηρήσω ότι ο Η/Υ και η τηλεόρασή έλειπαν από το χώρο».

«Χθές το απόγευμα έφυγα σαν τρελός από το γραφείο για να παω στο γραφείο υπουργού το σχέδιο απόφασης. Πάνω στη βιασύνη μου το χρηματοκιβώτιο έμεινε ξεκλείδωτο από ό, τι φαίνεται και την επομένη τα χρήματα έλειπαν.

«Ανασήκωσα το όπλο για να το καθαρίσω με το βουρτσάκι του. Στην αλλαγή χεριού κάτι πάτησε τη σκανδάλη και το όπλο εκπυροκρότησε, σκοτώνοντας τη γυναίκα μου»

Σε προφορικές δηλώσεις και σε ανεπίσημες γραπτές δηλώσεις, οι μάρτυρες που εξαπατούν απλώς μερικές φορές παραλείπουν τις προσωπικές αναφορές στο άτομό τους. ". Ο σύζυγος αναγνωρίζει στην πρώτη πρόταση ότι ανασήκωσε το όπλο. Όμως η δεύτερη πρόταση είναι γραμματικά ελλειπτική, καθώς έχει παραλειφθεί το «εγώ» από την αρχή της πρότασης. Η Τρίτη πρόταση κάνει αναφορά στο «κάτι» παρά στο «εγώ» πάτησα τη σκανδάλη. Η δήλωση επίσης περιέχει ελάχιστες προσωπικές αντωνυμίες. Επίσης, έχουν παραλειφθεί οι κτητικές . Ο μάρτυρας αναφέρεται στο «όπλο» και στο «αριστερό χέρι» , ενώ έχει παραλειφθεί το κτητικό «μου» και από τις δύο περιπτώσεις

- ▶ Τα πρόσωπα που λένε την αλήθεια συνήθως περιγράφουν παρελθοντικά γεγονότα σε χρόνο αόριστο (past tense).
- ▶ Τα πρόσωπα που ψεύδονται όμως μερικές φορές αναφέρονται σε παρελθοντικά γεγονότα ως να συνέβαιναν αυτή τη στιγμή (στο παρόν). Η περιγραφή παρελθοντικών γεγονότων σε ενεστώτα χρόνο παραπέμπει μάλλον σε άτομα που κάνουν πρόβα τα γεγονότα στο μυαλό τους. Οι ερευνητές πρέπει να καταβάλουν ιδιαίτερη προσοχή σε σημεία όπου κατά τη διάρκεια μιας αφήγησης ο ομιλητής «περνάει» σε αταίριαστο/ανάρμοστο ενεστώτα χρόνο.

3. Απαντώντας ερωτήσεις με ερωτήσεις

Ακόμη και οι ψεύτες προτιμούν να μην ψεύδονται. Outright lies carry the risk of detection.πριν απαντήσουν μια ερώτηση με ένα ψέμα το ψευδόμενο πρόσωπο συνήθως θα προσπαθήσει να αποφύγει την απάντηση στο σύνολό της. Μια κοινή μέθοδος αποφυγής ερωτήσεων είναι να απαντά κανείς με δική του ερώτηση. Οι ερευνητές πρέπει να είναι σε εγρήγορση για απαντήσεις όπως:

"Για ποιο λόγο θα έκλεβα από τον ίδιο τον αδερφό μου?"

"Φαίνομαι για άτομο που θα έκανε μια τέτοια απεχθή πράξη?"

"Δεν πιστεύεις ότι κάποιος θα ήταν πολύ ανόητος να κλέψει χρήματα από το δικό του το συρτάρι εισπράξεων?"

Ορκοδοσία –εύκολη επίκληση θείων

Παρά το γεγονός ότι οι ψευδόμενοι άνθρωποι επιχειρούν να δώσουν στους ανακριτές όσο γίνεται λιγότερο ακριβείς πληροφορίες, προσπαθούν να πείσουν τον ανακριτή ότι ό, τι λένε είναι αληθές. Τα ψευδόμενα υποκείμενα συνήθως χρησιμοποιούν όρκους προσπαθώντας να πείσουν τον ανακριτή περί της αληθείας των ισχυρισμών τους. Οι ψευδόμενοι αρκετά συνηθέστερα σε σχέση με αυτούς που λένε αλήθεια εμπλουτίζουν ή συνοδεύουν τους ισχυρισμούς τους με εκφράσεις όπως «ορκίζομαι», «στο λόγο της τιμής μου», «μάρτυς μου ο Θεός».

Οι μάρτυρες που λένε αλήθεια έχουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στο γεγονός ότι τα συμβάντα θα αποδείξουν την αλήθεια των ισχυρισμών τους και νιώθουν μικρότερη ανάγκη να υποστηρίξουν τις δηλώσεις τους με όρκους.

Χρήση ήπιων λέξεων για εγκλήματα

Πολλές γλώσσες προσφέρουν εναλλακτικούς τρόπους έκφρασης σχεδόν για κάθε ενέργεια ή κατάσταση. Οι δηλώσεις που γίνονται από την ένοχη πλευρά συνήθως περιέχουν **απαλές ή ασαφείς λέξεις παρά την πιο σκληρή εκδοχή τους**.

Οι εν λόγω φράσεις και λέξεις καταδεικνύουν τη συμπεριφορά του υποκειμένου **σε μια πιο επιεική εκδοχή και ελαχιστοποιούν κάθε ζημία που οι ενέργειες του υποκειμένου μπορεί να έχουν προκαλέσει**.

Οι ερευνητές πρέπει να προσέχουν ιδιαίτερα εκφράσεις, όπως: «έλειπε» αντί για το «εκλάπη», «δανείστηκε» αντί για το «πήρε», «έπεσε πάνω» αντί για το «τράκαρε», και «προειδοποίησε» αντί για το «απείλησε». (πρβλ. «*τρίγωνο απάτης*»)

Αναφορά σε πάγιες ή προπαρασκευαστικές ενέργειες με αποφυγή αναφοράς ολοκληρωμένων ενεργειών

Οι άνθρωποι συχνά αναφέρονται σε πράξεις/ενέργειες χωρίς να λένε ότι πράγματι τις έκαναν. Λάβετε υπόψη την ακόλουθη δηλωση από έναν υπάλληλο που ερωτήθηκε για απώλεια μερικών χρήσιμων πληροφοριών. «Προσπαθώ να κάνω back up στο κομπιούτερ και να κρύψω τα χαρτιά μου κάθε νύχτα πριν πάω στο σπίτι μου. Την προηγούμενη Τρίτη αποφάσισα να αντιγράψω τους φακέλους μου και ξεκίνησα να βάζω τα χαρτιά μου στο συρτάρι. Επίσης, χρειάστηκε να κλειδώσω τη λίστα πελατών στο χρηματοκιβώτιο.

«Ο υπάλληλος πράγματι έκανε back up στα αρχεία του κομπιούτερ; Αντέγραψε τους φακέλους; Τοποθέτησε τα χαρτιά στο συρτάρι; Κλείδωσε τη λίστα πελατών στο χρηματοκιβώτιο;

Ο υπάλληλος αναφέρθηκε σε όλες αυτές τις πράξεις χωρίς πράγματι να πει αν ολοκλήρωσε την τέλεσή τους. Ο παρατηρητικός ερευνητής δεν πρέπει να θεωρεί ότι κάποιος κάνει όλες τις ενέργειες στις οποίες αναφέρεται.

Έλλειψη λεπτομερειών-χονδρικές περιγραφές

- Οι αληθείς δηλώσεις συνήθως εμπεριέχουν συγκεκριμένες λεπτομέρειες , ορισμένες από τις οποίες ενδεχομένως να μη σχετίζονται και άμεσα με την τεθείσα ερώτηση. Αυτό συμβαίνει γιατί τα υποκείμενα που λένε αλήθεια ανακαλούν γεγονότα από τη μακροπρόθεσμη μνήμη, και οι αναμνήσεις μας αποθηκεύουν δεκάδες γεγονότα σχετικά με κάθε εμπειρία μας – τα καινούρια παπούτσια που φορούσαμε , τη μουσική που έπαιζε εκείνη τη στιγμή, κάποιο πρόσωπο που καθόταν στο διπλανό τραπέζι και μας θύμισε το δάσκαλο της τρίτης δημοτικού, τη συζήτηση που διακόπηκε όταν χτύπησε το κουδούνι/συναγερμός.
- Αυτοί που κατασκευάζουν μια ιστορία ωστόσο, τείνουν να κρατούν τις δηλώσεις τους απλές και σύντομες, έως-θα έλεγε κανείς – τα όρια μιας ξερής εξιστόρησης. Λίγοι ψεύτες έχουν επαρκή φαντασία ώστε να κατασκευάσουν λεπτομερείς περιγραφές επίπλαστων γεγονότων. Επιπλέον, κάποιος που ψεύδεται προσπαθεί να μειώσει το ρίσκο ένας ερευνητής να αποκαλύψει ενδείξεις και στοιχεία που να ανατρέπουν κάθε στοιχείο της δήλωσής του. Όσο λιγότερα στοιχεία αποδειχθούν λάθος τόσο το καλύτερο

Αφηγηματική Ισορροπία-

► Ένα αφήγημα αποτελείται από τρία μέρη: πρόλογος, κυρίως θέμα, επίλογος. Ο πρόλογος περιέχει πληροφορίες «προιστορίας» και περιγράφει γεγονότα που έλαβαν χώρα πριν το κυρίως θέμα. Το κυρίως θέμα είναι το πιο σημαντικό γεγονός σε μια αφήγηση. Ο επίλογος συνήθως περιγράφει τι συνέβη αμέσως μετά το κυρίως γεγονός. Σε μια πλήρη και ολοκληρωμένη αφήγηση η ισορροπία θα περιέχει περίπου 20-25% πρόλογο, 40-60% κυρίως θέμα και 25-35% επίλογο.

Αν ένα κομμάτι είναι σημαντικά μικρότερο/συντομότερο από το αναμενόμενο, πιθανότατα έχουν παραλειφθεί κρίσιμες πληροφορίες. Αν ένα μέρος της αφήγησης είναι σημαντικά μεγαλύτερο από το αναμενόμενο, μπορεί να έχουν προστεθεί ψευδείς πληροφορίες.

► Οι περισσότεροι άνθρωποι τείνουν να μιλάνε σε προτάσεις των 10 έως 15 λέξεων. (ACFE, "[Analyzing Written Statements for Deception and Fraud](#)," 2009). Όταν τα πρόσωπα νιώθουν άγχος σχετικά με ένα θέμα, τείνουν να μιλούν σε προτάσεις που είναι είτε σημαντικά πιο μεγάλες ή σημαντικά πιο μικρές σε σχέση με τη συνήθη νόρμα. Οι ερευνητές πρέπει να προσέχουν ιδιαίτερα τις προτάσεις εκείνες που διαφέρουν σημαντικά σε σχέση με το μέσο όρο εκάστου υποκειμένου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΟΣ ΕΝΟΡΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ

Μετά την ολοκλήρωση της ΕΔΕ ή της ανάκρισης και τη συγκέντρωση του αποδεικτικού υλικού ο διενεργήσας αυτήν συντάσσει πορισματική έκθεση, η οποία περιλαμβάνει τα εξής:

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – Παρατίθεται το ιστορικό της υπόθεσης. Στην περίπτωση που έχει προηγηθεί προανάκριση αναφέρεται το ιστορικό, όπως προκύπτει από την έκθεση ελέγχου. Στο κεφάλαιο αυτό αναφέρεται και η εντολή του διατάξαντα την ΕΔΕ ή την πειθαρχική ανάκριση καθώς και τα συνοδευτικά έγγραφα καθώς και το νομικό πλαίσιο βάσει του οποίου ερευνάται η υπόθεση.

2. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ – Περιγράφονται οι ανακριτικές πράξεις και ενέργειες του διενεργήσαντα την ΕΔΕ ή την ανάκριση.

3. ΕΞΕΤΑΣΗ ΜΑΡΤΥΡΩΝ – Αναφέρονται με τη σειρά κατάθεσης τους οι μαρτυρικές καταθέσεις και η ιδιότητα του κάθε μάρτυρα

4. ΕΓΓΡΑΦΑ – Αναφέρονται τα έγγραφα που συνοδεύουν την υπόθεση καθώς και εκείνα τα οποία ενδεχομένως κατατέθηκαν από μάρτυρες. Επίσης, αναφέρονται και εκείνα τα οποία ενδεχομένως ο ανακριτής ζήτησε και έλαβε από διάφορες υπηρεσίες ή από ιδιώτες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΟΣ ΕΝΟΡΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ (2)

5. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ – Περιλαμβάνει : **α)** Την ακριβή εκτίμηση των ληφθεισών μαρτυρικών καταθέσεων χωρίς να γίνεται αντιγραφή του περιεχομένου τους. **β)** την ακριβή εκτίμηση των εγγράφων και όλου του αποδεικτικού υλικού **γ)** το συσχετισμό όλων των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν **δ)** το σχολιασμό όλων των παραπάνω με σκοπό την εξαγωγή λογικών συμπερασμάτων και **ε)** τη διαβεβαίωση για το αν υπήρξε δόλος ή αμέλεια.

6. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΕΝΤΩΝ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΩΝ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΩΝ – Στο Κεφάλαιο αυτό γίνεται ακριβής χαρακτηρισμός των πράξεων και παραλείψεων ή και των ποινικών αν υπάρχουν, χωρίς να διατυπώνεται γνώμη για την πιθανή ποινή που μπορεί να επιβληθεί.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ- Εκτίθενται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τις διαπιστώσεις. Η διατύπωσή τους πρέπει να είναι σαφής.

8. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – Αναφέρονται τα μέτρα τα οποία πρέπει να ληφθούν από τη διοίκηση για τη θεραπεία τυχόν ελλείψεων που διαπιστώθηκαν. Προτάσεις για την απλούστευση των διαδικασιών ή ακόμη και για την αλλαγή του ισχύοντος νομοθετικού καθεστώτος της υπηρεσίας, εφόσον απαιτείται

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΚΛΗΣΗΣ ΜΑΡΤΥΡΑ ΓΙΑ ΕΝΟΡΚΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΟΣ:

Κ.
.....

ΘΕΜΑ : Κλήση για ένορκη εξέταση μάρτυρα

Καλείσθε να προσέλθετε στ..... την και ώρα για να
εξεταστείτε ως κύριος μάρτυρας, μετά την αρ.πρ. ΕΜΠ XXXXXXXXXX εντολή του XXXXXXXXXX περί διενέργειας Ε.Δ.Ε., για την
διακρίβωση των καταγγελλομένων πράξεων από
.....

Η εξέτασή σας θα διενεργηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ. 126 & 130 παρ. 1 του Ν. 3528/2007 (Υ.Κ), όπως έχει
αντικατασταθεί με τον Ν. 4057/2012, ενώ θα πρέπει να έχετε μαζί σας και το δελτίο της Αστυνομικής Ταυτότητας.
Σε περίπτωση μη προσέλευσής σας ή άρνησης εξέτασής σας χωρίς εύλογη αιτία, θα εφαρμοσθούν οι σχετικές πειθαρχικές και
ποινικές κυρώσεις.

Ο Ενεργών την Ε.Δ.Ε.

Ονοματεπώνυμο
Ιδιότητα - βαθμός

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΚΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΑΝΩΜΟΤΙ ΚΑΤΑΘΕΣΗ

ΘΕΜΑ : Κλήση για ανωμοτί εξέταση μάρτυρα

Καλείσθε να προσέλθετε στ..... την
..... και ώρα για να εξεταστείτε **ανωμοτί** σε
ένορκη διοικητική εξέταση, που διενεργείται μετά την αρ.πρ. ΕΜΠ ΧΧΧΧΧΧ εντολή του
ΧΧΧΧΧΧΧΧΧΧΧΧ περί διενέργειας Ε.Δ.Ε. για την διακρίβωση των καταγγελλομένων πράξεων
ΧΧΧΧΧΧΧΧΧΧ.....

Η εξέτασή σας θα διενεργηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ. 126, 130 παρ. 3 & 132 του Ν.
3528/2007 (Υ.Κ), όπως έχει αντικατασταθεί με τον Ν. 4057/2012, ενώ θα πρέπει να έχετε μαζί σας
και το δελτίο της Αστυνομικής Ταυτότητας.

Σύμφωνα μες τις ως άνω διατάξεις, μπορείτε να παρίστασθε μετά δικηγόρου και να ζητήσετε
εγγράφως την εξέταση μαρτύρων. Σε περίπτωση μη προσέλευσής σας ή άρνησής σας να
εξετασθείτε, σας γνωρίζουμε ότι η ένορκη διοικητική εξέταση δύναται να περαιωθεί και χωρίς την
εξέτασή σας.

Ο/Η Ενεργών την Ε.Δ.Ε.

Ονοματεπώνυμο
Ιδιότητα-Βαθμός

ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΚΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΕΝΟΡΚΗ/ΑΝΩΜΟΤΙ ΕΞΕΤΑΣΗ

Ο υπογεγραμμένος
.....
παρέλαβα την από κλήση του
..... με την οποία καλούμαι να
εξεταστώ ενόρκως ανωμοτί την και ώρα
.....

Ημερομηνία επίδοσης.....

Αυτός που την
επέδωσε

Αυτός που την
παρέλαβε

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΠΕΙΓΟΝ**

Αριθμ. Πρωτ.: ΕΜΠ

ΠΡΟΣ :
(οριζόμενο υπάλληλο)

ΚΟΙΝ:
- Υπηρεσία υπαλλήλου
- Τμήμα Προσωπικού
(για ενημέρωση προσωπικού μητρώου υπαλλήλου)

Θέμα: Ορισμός υπαλλήλου με καθήκοντα Γραμματέα σε διενεργούμενη Ένορκη Διοικητική Εξέταση
Σχετ: Η α.π. ΕΜΠ εντολή διενέργειας Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης του της Διεύθυνσης

Μέσα στα πλαίσια της εντολής διενέργειας Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης (Ε.Δ.Ε.), που μου ανατέθηκε με το πιο πάνω σχετικό έγγραφο του και σύμφωνα με τα άρθρα 126 παρ. 6 και 127 παρ. 8 του Ν. 3528/2007 όπως αντικαταστάθηκαν με τον Ν. 4057/2012, **σας ορίζω Γραμματέα της διενεργούμενης Ε.Δ.Ε.**, αντικείμενο της οποίας είναι η
.....

Ο Ενεργών την Ε.Δ.Ε.

Ονοματεπώνυμο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αριθμ. Πρωτ.: ΕΜΠ

ΠΡΟΣ :

(οριζόμενο υπάλληλο)

ΠΡΟΣ:

Κ.

(Γραφολόγο – Πραγματογνώμονα /
Από τον Πίνακα της Εισαγγελίας)

Είμαι υπάλληλος της και διενεργώ Ένορκη Διοικητική Εξέταση κατόπιν της με
αριθ. παραγγελίας του σχετικά
με

Ωστόσο από όλα τα προσκομιζόμενα & συγκεντρωθέντα αποδεικτικά στοιχεία
κατέληξα στο συμπέρασμα ότι απαιτούνται ειδικές γνώσεις γραφολόγου
προκειμένου να εξακριβωθεί η γνησιότητα της υπογραφής του.....

..... επί των

Κατόπιν των παραπάνω σας διορίζω πραγματογνώμονα & σας καλώ να παρουσιαστείτε στ

..... εντός ημερών & σ' εμένα προσωπικά για να αποδεχτείτε
το διορισμό σας & στη συνέχεια να δώσετε τον όρκο σας & να ενημερωθείτε λεπτομερέστερα επί της ως άνω υποθέσεως,
εντός δε είκοσι ημερών να συντάξετε την έκθεσή σας & να μου την εγχειρήσετε.

Ο διενεργών την Ε.Δ.Ε.

Ονοματεπώνυμο - Τίτλος θέσης

Κοινοποίηση: κο

(Εξεταζόμενο υπάλληλο για να προβεί σε διορισμό δικού του πραγματογνώμονα αν το επιθυμεί.).

ΚΟΙΝ:

- Υπηρεσία υπαλλήλου

- Τμήμα Προσωπικού

(για ενημέρωση προσωπικού μητρώου υπαλλήλου)

ΕΚΘΕΣΗ ΛΗΨΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΩΝ

Του / των

.....

.....

.....

.....

Ιδιόχειρες υπογραφές:

.....

Ιδιόχειρες μονογραφές :

.....

.....

**Ο Διενεργών την Ε.Λ.Ε. & βεβαιών
την υπογραφή ή τις υπογραφές**

Ονοματεπώνυμο - Τίτλος θέσης

ΕΚΘΕΣΗ
ΑΝΩΜΟΤΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΜΑΡΤΥΡΑ

Σχ.ετ.: αρ.πρ. ΕΜΠ 15/28-5-2012 εντολή του περί διενέργειας Ε.Δ.Ε.

Σήμερα, την του μήνα του έτους ημέρα και ώρα π.μ. στο κτίριο του (Οδός Αρ., Πόλη)
ενώπιον του (ονοματεπώνυμο), διενεργούντος την Ε.Δ.Ε., σε εκτέλεση της με αρ. εντολής του, παρουσιάστηκε κατόπιν
νόμιμης κλήτευσης ο πιο κάτω εξεταζόμενος για να καταθέσει ανωμοτί σε διενεργούμενη ένορκη διοικητική εξέταση με θέμα

Ο εξεταζόμενος σε ερώτηση για τα στοιχεία της ταυτότητάς του απάντησε:

«Ονομάζομαι του και της, γεννήθηκα το έτος στην, εθνικότητα, κατοικώ στην, οδός
..... αρ., και υπηρετώ στην υπηρεσία που εδρεύει στην , στην οδό αρ..... και το τηλέφωνό μου είναι
.....»

Τα ανωτέρω στοιχεία ταυτότητας προκύπτουν από το δελτίο αστυνομικής ταυτότητας που μας επέδειξε και φέρει αρ. και ημερομηνία έκδοσης από το
Αστυνομικό Τμήμα

Στο σημείο αυτό γνωστοποίησα στον/στην ανωτέρω το περιεχόμενο της με προς διερεύνηση υπόθεσης και ότι η παρούσα εξέταση διενεργείται για τυχόν διάπραξη εκ
μέρους του πειθαρχικών παραπτωμάτων και του εξήγησα τα δικαιώματά του κατά το άρθρο 130 παρ. 3 και 132 του Ν. 3528/2007 (Υ.Κ.) όπως αντικαταστάθηκε με το Ν. 4057/2012, ήτοι ότι
αυτός εξετάζεται ανωμοτί, δύναται να παραστεί με συνήγορο, έχει το δικαίωμα να προτείνει μάρτυρες προς εξέταση και να προσαγάγει άλλα αποδεικτικά μέσα προς αντίκρουση των
καταγγελλομένων σε βάρος του.

Στη συνέχεια, ο εξεταζόμενος ερωτήθηκε αν επιθυμεί να κάνει χρήση των ως άνω δικαιωμάτων αλλά απάντησε αρνητικά και ζήτησε να καταθέσει αμέσως.

Κατόπιν τούτου, τέθηκαν στο μάρτυρα οι εξής ερωτήσεις :

Ερώτηση: Τι έχετε να καταθέσετε για την εξεταζόμενη υπόθεση;

Απάντηση:

Ή

Απάντηση: Σας καταθέτω έγγραφο υπόμνημα XXX φύλλων (XXX σελίδων) το περιεχόμενο του οποίου βεβαιώνω και προφορικά ως αληθές.

Ερώτηση: Έχετε να προσθέσετε κάτι άλλο;

Απάντηση: Δεν έχω να προσθέσω κάτι άλλο.

Η παρούσα έκθεση άρχισε να συντάσσεται την π.μ. ώρα και περατώθηκε την π.μ. ώρα της -X-2012. Αναγνώσθηκε, τυπώθηκε, βεβαιώθηκε, μονογράφηκε κάθε
σελίδα της κατάθεσης και υπογράφεται ως ακολούθως:

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ο/Η ΚΑΤΑΘΕΣΑΣ/Α

Ονοματεπώνυμο
Βαθμός

Ονοματεπώνυμο
Βαθμός

Ο ΕΝΕΡΓΩΝ ΤΗΝ (Ε.Δ.Ε.)

Ονοματεπώνυμο
Ιδιότητα - Βαθμός

Θα πρέπει να συνταχθεί και η σχετική έκθεση εγχείρισης του υπομνήματος.

ΕΚΘΕΣΗ
ΕΝΟΡΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΜΑΡΤΥΡΑ

Σχετ.: αρ.πρ. ΕΜΠ 15/28-5-2012 εντολή του περί διενέργειας Ε.Δ.Ε.

Μάρτυρας

ΕΠΩΝΥΜΟ:.....
ΟΝΟΜΑ:.....
ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ:.....
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ:.....
ΤΙΤΛΟΣ ΘΕΣΗΣ:.....
ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ:.....
ΑΡ. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ:.....
ΤΗΛΕΦΩΝΟ:.....
ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ:.....

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ:

-Δεν υφίσταται κώλυμα συγγενείας, φιλίας, επαγγελματικού απορρήτου ή κώλυμα από άλλο καθήκον κλπ. να εξετασθεί ως μάρτυρας.
- Ορκίσθηκε κατά τα άρθρα 130 του Ν. 3528/2007 και 218 & 219 του Κ.Π.Δ. (αν δηλώσει Χ.Ο. ή άλλη θρησκεία)

ή

-Δεν ορκίσθηκε σε περίπτωση που δηλώνει άθρησκος

ΚΑΤΑΘΕΣΕ ΩΣ ΑΚΟΛΟΥΘΩΣ :

ΕΡΩΤΗΣΗ:1.....
.....

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:.....

ΕΡΩΤΗΣΗ:2.....
.....

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:.....

κλπ.

Και συνεχίζεται μέχρι τέλους των ερωτήσεων εκτός αν ο μάρτυρας καταθέσει υπόμνημα οπότε αυτό παρατίθεται αυτούσιο.
ΤΥΠΩΘΗΚΕ, ΔΙΑΒΑΣΤΗΚΕ, ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΘΗΚΕ & ΜΟΝΟΓΡΑΦΗΤΗΚΕ ΚΑΘΕ ΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΓΡΑΦΕΤΑΙ ΩΣ ΑΚΟΛΟΥΘΩΣ:

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ο/Η ΚΑΤΑΘΕΣΑΣ/Α

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ
ΒΑΘΜΟΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

Ο ΕΝΕΡΓΩΝ ΤΗΝ (Ε.Δ.Ε.)
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ
ΒΑΘΜΟΣ

Ευχαριστώ για την
προσοχή σας